

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 48 (2543) 1998 LAPKRITIS-NOVEMBER 24

LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS - LITHUANIAN WEEKLY

• 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA • NUMERIO KAINA - \$1

Didieji nuostoliai

Lietuvą nusiaubė dvi okupacijos – bolševikų ir nacių. Susigrūdę jos iškilusio karo metu, keitėsi viena po kitos, alino kraštą, blaškė žmones. Padariniai dar tik dabar pradėdami atidžiau skaičiuoti.

NUOSTOLIAI baisūs, nes suvedžiotų žmonių daugiau negu sugriautų namų, atimtų ūkių, išniekintų šventovių. Daugelis gal jau niekada nebegalės atrinkti, kas gera, kas negera, nebegalės susirasti kadaise pamesto kelio, per gilias paskandinto okupacijų miglose. O jose ir bendradarbiavimą su okupantais mėginti kitais vardais vadinti. Atsirado įvairių laipsnių ir pakopų tautos bei tėvynės gelbėtojų, su gyvenimu einančių realistinių politikų, ideologinių pranašų. Visi atrodo didelių uždavinių užsibrėžę atlikti eidami koją kojon su atėjūnais, kuriems be vietinių paramos, nėra abejonės, būtų buvę žymiai sunkiau verstis. Mažai tada kas kalbėjo apie paprasčiausius okupacijų karjeristus, kurie kolaboruodami siekė ne tėvynės gelbėjimo, bet saugesnio ir geresnio gyvenimo sau. Tokių užteklo visuose miestuose, visose apylinkėse. Tokie išdavincio savuosius, niekieno neverčiami kruopščiai dėjęsi prie trėmimų. Tokie užėmė išvežtųjų sodybas, išsivežiojo daiktus, grobė jiems nepriklausomą turta, bandė laimėti ir iškilti pasinaudodami kitų nelaimėmis. Vardan tiesos šiandien apgailestaudami turime prisiminti, kad tokių niekadėjų tikrai buvo. Okupacijos – ir bolševikinė, ir nacių – jiems sudarė progą mėginti savo gyvenimą keisti kita linkme, jį pigiausiu būdu gerinti.

JAU trumposios, pirmos bolševikų okupacijos metu kiekvienoje vietovėje galima buvo sutikti tokių karjeristinių prisiplakėlių, prisigėsiusių raudonas žvaigžduotes ir pasirususių dirbti okupantui. Daugelio jų niekas varu nevarė į partiją – jiems tik užteklo suvokimo, kad proga pasitaikė, ir reikia laimę pabandyti, tapti kuo nors, gal net pagąsdinti tuos, kurie dar taip neseniai stovėjo žymiai aukščiau už juos, tas aukštumas pasiekę mokslo, darbštumo ar kitais kokiais doriais būdais. Ne vienam prisiplakėliui knietėjo „atkeršyti“ ponams, nors jie jam nieko blogo nebuvo padarę. Atvirksčiai – neretais atvejais ir daug gero. Bet dabar, girdi, „mūsų valdžia“, o pakentėti atėjo laikas jums. Ne kitaip buvo ir nacių valdymo metais, gal tik remiantis skirtinga motyvacija. O ta ilgoji bolševikų okupacija, kai daugelis jau netikėjo, kad laikai kada nors keisis, smulkus prisiplakimo, ne stambaus kolaboravimo, dažnas jau net nebelaikė, kad tai gali kam nors kenkti. Užtat šiandien žvelgiant atgal į tuos okupacinius laikus, nėra nieko nuostabaus, kad požiūriai susimaišę, kad tų suvedžiotų žmonių charakteristikai neblogai gal tikėtų liaudies posakis „juokiasi puodas, kad katilas juodas“. Į ką pirštu rodyti, o kam tiesti draugišką ranką – iš tikrųjų pasidarė ne visiems taip paprasta. Tačiau nepripažinti, kad savi saviems yra nusikaltę būtų iš esmės klaidinga, nebent kas norėtų ar reikalus verstų visas tas praeities nedorybes kaip nors pridengti. Deja, negerovė yra negerovė. Dėl besikeičiančių aplinkybių ji negali būti kitaip vadinama. Č.S.

KANADOS ĮVYKIAI

Atsargiai su vaikų žaislais

Pavojingi žaislai patiems mažiausiems vaikams, padaryti iš plastikos (vinyl) ir tam tikrų minkštųjų priemonių, kurios gali būti labai kenksmingos 3-4 metų (sveriantiems mažiau 8 kg) vaikams. Prieš kurį laiką „Greenpeace“ gamtos saugos organizacija, ištyrusi šio tipo žaislus, pareiškė, kad minkštųjų priemonių gali pakenkti mažųjų kepenims, inkstams ir smegenims, nes jie dažnai kiša minkštus „kramtomus“ žaislus į burną. Po kurio laiko gydytojų draugijos komisija patvirtino „Greenpeace“ duomenis, o paskutiniu laiku „Health Canada“ per žiniasklaidą išspėjo tėvus, parduotuves ir pirkėjus apie šių žaislų žalą. Ne visi gamintojai naudoja šias pavojingas priemais, todėl norint sužinoti ar turimas bei norimas pirkti žaislas yra nepavojingas, galima skambinti „Health Canada“ šiuo telefonu 1-888-774-1111 (pokalbis nieko nekainuoja) arba aplankyti kompiuterio svetainę <http://www.hc-sc.gc.ca/advisory>

Ontario universitetuose studentų skaičius pamažu krinta. Pilnalaikiai studentai, siekiantys bakalaurą laipsnio šiemet sumažėjo 1.4% iki 198,000, kai nepilnalaikiai studentų skaičius nukrito net daugiau kaip 31% iki 76,000. Visų studentų skaičius per paskutinius penkerius metus nukrito nuo 331,000 iki 307,000. Tai stengiamasi paaiškinti stipria provincijos ekonomine padėtimi (jaunuoliai stengiasi geriau gauti darbus,

negu studijuoti), labai pakilusių mokesčių už mokslą ir sumažėjusių stipendijų skaičių bei dydžių. Provincija sumažino universitetams fondus 15% per paskutinius dvejus metus. „StatsCan“ duomenimis, visų Kanados universitetų studentų skaičius pakilo 1.2% (iki 507,000), daugiausia Britų Kolumbijoje (net 15%) ir Albertoje (5%).

Dėsimties metų Toronto mokinė, Katie Duncan, viena iš mokyklų gatvių pereigos sargų, buvo paskelbta Toronto policijos „School Safety Patrolter of the Year“, ji taip pat buvo apdovanota CAA („Canadian Automobile Association“) \$500 premija ir atitinkamu pažymėjimu kaip geriausia 1998 metų mokyklų pereigų saugotoja. Ši jauna mokinė, pamačiusi, kad savo vaiką į mokyklą atvežęs vairuotojas smarkiai susiginčijo su pravažiuojančiu dviratinku, sulaukė visus mokinius ant šaligatvio, kol užsirūstinęs vairuotojas dideliu greičiu pralėkė pro juos. Tuo būdu buvo išvengta nereikalingų aukų ar sužeidimų. Tarp kitko, rūstus vairuotojas buvo vėliau sulaikytas ir nubaustas.

Joe Clark buvo antrą kartą išrinktas Kanados konservatorių vadovu. Tuojau po „karūnavimo“ jis pakartojo savo nuomonę, kad jungtis su Reformų partija sudarant stipresnę dešiniųjų partiją nepasimoka, nes Reformų partija turi nekokią reputaciją rytinėse Kanados

Toronto lietuvių tautinių šokių veteranų grupė „Atžalynas“, atlikusi dalį meninės programos Kalifornijos Lietuvių dienose Los Angeles mieste 1998 m. spalio mėnesio pradžioje. Žemiau – „Atžalyno“ ir hamiltoniško „Gyvataro“ šokėjų grupė su filmų aktore Rūta Kilmonyte-Lee
Nuotr. B. Batraks

Latvija pralenkė Lietuvą

Bruselio komisija, daranti atranką valstybių, norinčių įstoti į Europos sąjungą, pasiūlė iš Baltijos valstybių Latviją. Lietuva liko antroje grupėje. Estija gavo kvietimą žymiai anksčiau

KAZYS BARONAS, Vokietija

Miuncheno dienraštis „Sueddeutsche Zeitung“ rašė, kad Latvijos vyriausybė gali tikėtis greito priėmimo į Europos sąjungą. Ryga su Vilniumi, Bukareštu ir Bratislava tikėjosi tuo pačiu laiku patekti į Europos sąjungos narių eiles, tačiau dabar Bruselis suteikė pirmenybę Latvijai, net prieš jos kaimynę Lietuvą, patekdama į pirmąjį valstybių tarpą.

Taigi Latvijos, Lenkijos, Čekijos, Slovėnijos, Estijos ir Kipro salos priėmimo klausimas bus nagrinėjamas jau ateinančiais metais. Kuo Bruselis grindė savo kvietimą Rygai? Latvijos rusakalbiai turėję daug sunkumų su pilietybės gavimu. Vasaros metu Latvijos seimas palengvino rusams pilietybės gavimo sąlygas, tad ši kliūtis, anksčiau griežtai reikalaujama Bruselio, buvo pašalinta nuo kelio į ES narystę.

Slovakijoje esą žmogaus teisių pažeidimų, stoka pažangos demokratijos plėtotėje, Bulgarija ir Rumunija esančios ekonominiame gyvenime gerokai atsilikusios nuo kitų Rytų Europos valstybių.

provincijose. Sekančią savaitę, kalbėdamas konservatorių pinigų vajuos pietų metu Toronte, pažadėjo įėjus į valdžią sumažinti mokesčius. Paprastai balsuotojai išgirsta tokius pažadus, tačiau ar jais ir ši kartą tikės, tai jau kitas klausimas.

Kvebeko rinkimų vajuos jau beveik baigiasi. Balsavimas bus lapkričio paskutinę dieną. Se-
(Nukelta į 8-tą psl.)

O kaip su Lietuva?

Dienraštis rašė, kad Lietuva paskutiniiais mėnesiais pradėjo labai stiprią ofenzivą, mėginama anksčiau patekti į ES. Deja, nesėkmingai, nes Bruselio komisija į ekonomines Lietuvos reformas žiūrėjo labai skeptiškai. Ar dar yra vilties Lietuvai patekti bent antroje eilėje į ES? Taip, nes komisija teikia tik pasiūlymus ES ministerių tarybai, kuri galutinai sprendžia valstybės tinkamumą. Pagal dabartinį planą pirmi kandidatai bus priimti 2004-2006 metų laikotarpyje.

Čia taip pat norėčiau priminti ir Lenkijos baime, nes Varšuvoje apsilankęs naujas Vokietijos kancleris G. Schroeder, priešingai H. Kohl'ui, nieko gero Lenkijai nepasakė. Anksčiau Varšuvos bičiulis H. Kohl, žadėjęs pilną paramą Lenkijai, net jau dviem tūkstančiais metais įjungti Lenkiją į ES. Šiandieną ir jos kandidatūra tebėra tolimame kelyje į Bruselį.

Priekaištai

Belgijos sostinė sako, kad visos kandidatės, išskyrus Kiprą, dar nepertvarkė savo ūkio, neatliko reformų – perėjimų iš valstybinio į privatų ūkį. Taip pat Rytų Europos gyventojų vidaus produktas siekia tik trečdalį ES gyventojų lygio. Be to, ES tik 5.3% gyventojų dirba žemės ūkyje (Portugalija, Graikija, Ispanija), kai tuo tarpu Rumunijoje net 34.4%. Bruselis dar neapskaičiavo lėšų, kurias reikės investuoti į naujai priimtas valstybes. Jau dabar spėjama, kad kiekvienais metais

teks skirti apie 15 milijonų dol. Tai didelė suma, taip pat reikalinga pačiai ES-gai bei Rusijai.

Buvęs ministeris Nidoje

Baltijos valstybių „advokatas“, buvęs Vokietijos užsienio reikalų ministeris Klaus Kinkel, linkęs daugiau laiko skirti savo šeimai bei vaikams, žaisti jo mėgstamą tenisą, stebėti futbolą rungtynes, atostogauti gražioje vietovės, jų tarpe Lietuvos Kuršių nerijoje. Rugsėjo mėn. jis aplankė Nidą, susitiko su ten atostogaujančiais vokiečiais, aplankė rašytojo Tomo Mann'o namą. Nida jam labai patikusi, tad su šeima numato joje praleisti bent keletą savaičių. Lietuvai – tai didelė turizmo propaganda vokiškoje spaudoje, nes K. Kinkelio pavarde yra žinoma visoje Europoje ir net pasaulyje.

Ministerių priesaika

Naujoji Vokietijos vyriausybė buvo prisaiškinta spalio 28 d. Deja, iš 15 ministerių tik septyni priesaiką baigė „taip nam, Dieve, padėk“ žodžiais. Miuncheno dienraštyje „Sueddeutsche Zeitung“ spalio 30 d. laidoje komunistų simpatikas, gamtos apsaugos ministeris pareiškė priesaiką davęs ne Dievui, bet konstitucijai, tuo atskirdamas Bažnyčią nuo valstybės. Be to, jis nežina, kas gali daryti su Dievo pagalba, nežina, kur jam Dievas yra padėjęs. Kitas Miuncheno dienrašties „Münchener Merkur“ išspausdino atvirą skaitytojo laišką, kuriame jis rašė: „Turi būti dėkingas Dievui, kuris tau davė vidutinės inteligencijos smegenis“.

Savaitė Lietuvoje

Susitiko prezidentai

Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus lapkričio 12 d. susitiko su Gudijos prezidentu Aleksandru Lukašenka Medininkų pasienio poste. Dviejų valandų susitikime buvo pasirašytas bendras pareiškimas, kuriame teigiama, jog Gudija, „kaip ir Lietuva, gerbia kiekvienos valstybės teisę stoti į tarptautines politines, ekonomines, gynybines sąjungas ir saugumo struktūras, kartu nepažeidžiant regione nusistovėjusių geros kaimynystės ir pasitikėjimo atmosferos“. Taip pat buvo pabrėžta pagrindinių teisių į laisvų gerbimo bei tarptautinių įsipareigojimų ir principų laikymosi svarbą. Aptartos tarpusavio skolos, trukdančios tolesnei prekybai, o pareiškime tvirtinama, kad Gudija artimiausiu laiku „imsis visų būtinų priemonių“ skolų už elektros energiją panaikinimui.

V. Adamkus pripažino, kad Gudija negali pasirašyti readmisijos sutarties su Lietuva, nesuderinus klausimo su Maskva, nes didžioji dalis nelegalių migrantų į Gudiją vyksta iš Ukrainos, taip pat reikia tartis su Kijevu. Lietuvos ir Gudijos vadovai sutiko, kad reikia kuo greičiau baigti sienos demarkavimo darbą, plėsti pasienio infrastruktūrą, skirti ypatingą dėmesį pasienio posto pralaidumo didinimui bei patikimos kontrolės sistemos sukūrimui.

Parlamento pirmininkas

Vilniuje lapkričio 9-11 d.d. vyko Europos parlamento pirmininko Jose Maria Gil-Robles susitikimas su 12 narystės Europos sąjungoje siekiančių valstybių parlamentų pirmininkais. Sekantis susitikimas turį įvykti 1999 m. balandžio mėn. Bulgarijoje.

J.M. Gil-Robles susitiko su prezidentu Valdu Adamkumi, sveikino Lietuvos pradėtą procesą dėl mirties bausmės panaikinimo, kuris turėtų gauti seimo pritarimą ateinančiais metais priimančiąją Baudžiamąjį kodeksą. Svečias priminė, jog mirties bausmė nėra toleruojama Europos sąjungos valstybėse.

Taip pat buvo kalbėta apie Ignalinos atominės elektrinės uždarymą, dėl kurio V. Adamkus tvirtino, jog jėgainė būtų uždaryta remiantis tik žinovų išvadomis, „atmetant politinius sprendimus“, skelbia ELTA.

Baltijos kraštų sutartis

Lietuvos ir Latvijos vidaus reikalų ministrai (Stasys Šedbaras ir Andrejus Krastins) ir Estijos ambasadorius Lietuvoje Alar Rudolf Olljum lapkričio 13 d. pasirašė sutartį dėl savo kraštų ryšių pareigūnų paskyrimų ir kitų dviejų valstybių sostinės. Būsimieji ryšių pareigūnai

padėtų plėtoti dvišalį teisėsaukos institucijų bendradarbiavimą, keistųsi statistine informacija ir naujausiais teisės aktais, taip pat žiniomis apie kovą su nusikalstamumu.

Pasitarimas dėl narystės ES

Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus lapkričio 13 d. susitiko su Lietuvos nuolatinės misijos prie Europos sąjungos (ES) vadovu ambasadoriumi Romualdu Kalonaičiu pasitarti apie Europos komisijos paskelbtą sprendimą dėl Lietuvos pažangos siekiant narystės ES. Prezidento nuomone, svarbu ramiai reaguoti į EK sprendimą, atkreipti dėmesį į nurodytus trūkumus. Kaip rašo ELTA, ambasadorius pabrėžė, jog komisijos išvadoje Lietuvos energetikos problemos yra tik penktoje vietoje, „po gerokai svaresnių priekaištų“.

Lankėsi seimo pareigūnas

Lapkričio 14 d. Lietuvoje lankėsi Austrijos valstybinės tarnybos antrasis prezidentas (seimo vicepirmininkas) Heinrich Naisser. Jis susitiko su seimo pirmininku Vytautu Landsbergiu ir kitais pareigūnais. Susitikimuose buvo aptartas Lietuvos ir Austrijos tarptautinis bendradarbiavimas bei kiti reikalai.

Pakeistas investicijų įstatymas

Kaip rašo ELTA, Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus pasirašė Užsienio kapitalo investicijų įstatymo pakeitimą, kuriuo užsienio įmonėms leidžiama įsigyti ne žemės ūkio paskirties žemės sklypus. Įstatymas suderintas su daugiau kaip 2 metus galiojančia konstitucijos pataisa dėl žemės pardavimo užsieniečiams.

Ambasadorių paskyrimai

ELTOS žiniomis, Jonas Paslauskas, Lietuvos ambasados Kanadoje ministras-patarijas, bus paskirtas naujuoju ambasadoriumi Gudijoje. Rugsėjo pabaigoje iš sostinės Minsko buvo atšauktas ambasadorius Viktoras Baublys. Vilniuje taip pat kadenciją baigė ambasadorius Jevgenijus Voitoičius, kurio vietą užims buvęs Gudijos vicepremyeras Vladimiras Garukūnas.

Ambasadorius Izraelyje bei Pietų Afrikos respublikoje Romas Misiūnas lapkričio 12 d. įteikė savo skiriamuosius raštus Kipro prezidentui Glavcos Clerides. R. Misiūnas yra pirmasis Lietuvos ambasadorius Kipre.

Lapkričio 13 d. pasibaigė kadencija Čekijos ambasadorės Lietuvai Jaroslavy Joslinkovos. Tą pačią dieną patvirtintas naujos pareigos Rumunijos gynybos atašė pulkininkas leitenantas Neculac Eugen Lazar.

(Nukelta į 2-ą psl.)

Šiame numeryje

Didieji nuostoliai

Nebeaišku, į ką pirštu rodyti, o kam tiesti draugišką ranką
Latvija pralenkė Lietuvą

Į ekonomines Lietuvos reformas žiūrėta labai skeptiškai

Liguistas kapitalizmas

Bankai domisi geru uždabiu, kurį žada rizikingi skolintojai

Vilnijos mokyklų rėmėjams

Jaudinančias minutes teko patirti nuvykui į stovyklą

Protestuotojai ir Lietuvos nuolaidumas

Lenkai giria Lietuvą dėl tautinių mažumų politikos

„Kaip aš buvau ministru?“

Tautai norėjęs gero tapo priešų neapykantos taikiniu

„Aukuro“ viešnagė Lietuvių dienose

Buvo proga pasigėrėti menu, atgaivinti estietinius jausmus

„Už aukštųjų kalnelių“

Ką jis bedainavo, surado savitų paslų ir niuansų

„LKB Kronikos leidimo paslaptis“

Galimybę perduoti leidinį į Vakarus ieškodavome visi

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada.
Tel. 905 275-4672. FAX 905 275-6755. E-mail: tevzib@pathcom.com

Canada Post Registration nr. 509 Sales Product Agreement nr. 1001760
LEIDĖJAS: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai".
REDAGUOJA: kun. dr. Pr. Gaida, R. Sakalaitė-Jonaitienė, C. Senkevičius,
G. Gaizutienė. Metinė prenumerata – \$42, pusmetinė – \$21, mėnė – \$52,
garbės – \$62. Oro paštu ir užjūrius – \$135. Amerikoj – JAV dol. Pavieniai nr. –
1 doleris. Adresų keitimo reikalu kreiptis į "TŽ" administraciją. Skelbimai
ruošiamam nr. priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija
neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožūra. Bendradarbių pasirašyti
straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

Tėviškės žiburiai (The Lights of Homeland, USPS 740-550)
is published weekly, except 1st and 2nd week in August and 4th week in
December by Lithuanian Canadian R.C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc.,
2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Phone: 905 275-4672. U.S.
office of publication, Lewiston, NY 14092. Subscriptions: regular \$42.00,
supporter \$52.00, honorary \$62.00 per year. PERIODICALS Postage paid at
Lewiston, NY. US POSTMASTER: send address changes to: "Tėviškės
žiburiai", P.O. Box 1195 Lewiston, NY 14092. CANADA POST: send address
changes to 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3. Printed in
Canada. ISSN 0040-4063.

RELIGINIAME GYVENIME

Lietuvos Katalikų Bendrijos, lietuvių bei žydų santykiams aparti Vilniuje š.m. spalio 8-9 d.d. įvyko konferencija, viena iš renginių belaukiant jubiliejinį 2000 metų, kai užsimota peržiūrėti praeityje padarytas klaidas ir jas atitaisyti. Su tais klausimais besidominčiais mintimis pasidalino vysk. Jonas Boruta, SJ. Anot jo, Kat. Bendrija dabar į daugelį problemų bando pažiūrėti atvirai. Atskirose konferencijose bus įvertinta inkvizicija bei Kryžiaus karai. Šventasis Sostas aptaria ir žydų tautos tragediją Antrojo pasaulinio karo metu. Naciai žydus naikino ir Lietuvoje. Manoma, kad iš trijų su puse milijono Lietuvos gyventojų iki penkiolika tūkstančių galėjo būti prisidėję prie žydų žudymo. Dar tyrinėta, kas suformavo pastarųjų mentalitetą prisidėti prie tos skaudžios veiklos. Tačiau neteisinga, kad dėl kelių tūkstančių žmonių, prisidėjusių prie šio nusikaltimo, būtų kaltinama visa tauta. Ne vieni kitų kaltinimai, bet ieškojimas tiesos tėra reikalingas, kad ateityje panašūs dalykai nebeprisikartotų. Žydai patenkinti dialogu, bet atrodo, laukia atsiprašymo. Vicintelis būdas radikalizuosius atvesti į blaivesnį mąstymo kelią – tai ramus, konstruktyvus dialogas. Konferencijoje pasisakyta, kad tuo metu žiauriąją veiklą vykusį ne prieš žydų tautą, bet prieš bolševikus ir jų patikėtinus.

Apie žydų ir Katalikų Bendrijos dialogą pokalbį su spaudos atstovu pasisakė Lietuvos seimo narys, Žmogaus ir piliečio teisių bei tautybių reikalų komiteto pirm. Emanuelis Zingeris. Jis yra gavęs Šventojo Tėvo kreipimąsi dėl katalikų ir judėjų santykių gerinimo. Anot jo, svarbią problemą pradėta įvertinti svarbiu dokumentu pokaryje "Nostra aetate". Dokumentą išvertė kun. V. Aliulis. Antras svarbus dokumentas apie krikščionių ir judėjų santykių gerinimą yra jo paties parašytas drauge su kard. V. Sladkevičiumi. Tuo būdu santykių gerinimo paieškos vykstančios. Tačiau jų gerinimas susijęs su skausmingu dalyku – holokaustu. Nors Izraelis gyvas, Lietuvos žydija žuvo. Turime dabar krikščionišką visuomenę, patyrusią nacių ir ypač sovietų skriaudą ir nukentėjusią žydų visuomenę, kuri kažkada buvo didžiausia tautinė mažuma Lietuvoje. Seimo nario nuomone, skaudžiausias momentas ir skaudžiausias uždavinys Katalikų Bendriai – tai jos veikla Antrojo pasaulinio karo metu. Tai įvertinti turėtų istorikai.

Popiežiškajame Grigaliaus universitete Romoje naujieji mokslo metai spalio 12 d. pradėti Mišiomis. Šiame universitete studijuoja 14 lietuvių, iš kurių septyni kunigai. Mišias koncelebravo rektorius, fakultetų dekanai, dėstytojai, tarp kurių ir kun. Antanas Liutima, SJ. Per Mišias prisimintas šį pavasarį miręs kun. Paulius Rabikauskas, SJ, ilgametis Kat. Bendrijos istorijos fakulteto dekanas.

Šiauliuose spalio mėnuo kasmet skelbiamas fizinės ir dvasinės sveikatos mėnesiu. Specialius renginius, vadinamus "Sveikatos bangos", organizuoja miesto savivaldybė ir Sveikatos sąjunga. Šiemet į šį renginį įsijungė ir dvasininkai bei Vysk. M. Valančiaus blaivybės sąjūdžio šiaulių skyrius. Šalia kultūros, švietimo, medicinos įstaigų organizuojamų užsiėmimų vyko ir religinės. Miesto šventovėse buvo kalbamas Roži-

nis, kunigai sakė atitinkamus pamokslus. Spalio 18 d. katedroje buvo aukojamos Mišios už sveiką ir harmoningą žmogų. Po pamaldų buvo vyksta į Kryžių kalną, kur "Sveikatos bangos" dalyviai pernai pastatė kryžių. Vykio muzikinės – diskusinės popietės, moksleiviams buvo specialios suigigos, pasakota apie valančių organizaciją. Aktyviai visur dalyvavo vysk. E. Bartulis, Blaivybės sąjūdžio šiaulių tarybos pirm. Albertas Griganavičius ir kt. Koncertavo "Atžalyno" choras ir šiaulių universiteto kamerinis orkestras.

Dieviškosios Jėzaus Širdies seserų pranciškonų kongregacijos įsteigėjos Lietuvoje Augustinos-Onos Galdikaitės 100-tosios gimimo metinės paminėtos š.m. spalio 18 d. Kauno Prisikėlimo šventovėje. Ta proga aukotoms Mišioms vadovavo šiaulių vysk. Eug. Bartulis, per pamokslą su kaktuvininke prisiminęs kaip gerą pavyzdį, kai tikėjimas ir gyvenimas sudaro vienovę. Po Mišių vienuolijos pastate kongregacijos vyresnioji ses. Benjamina Jeronė Bartulytė priminė Augustinos įtaką ir reikšmę dabartinei seserų veiklai, pakvietė pasižūrėti su kaktuvininke sukurtą spektaklį misteriją, pasiklausyti giesmių. Šiuo metu kongregacijai priklauso 45 vienuolės. Daugiausia jų gyvena Kaune, dirba ligoninėse, senelių namuose, globoja jaunimą.

Elena Spirgevičiūtė už moters garbę ir orumą paaugojo savo gynybą 1944 m. sausio 3-4 d. naktį ją užpuolus keturiems sovietiniams "partizanams" Kaune, Tvirtovės al. 91 name. Kartu su ja buvo nužudyta ir jos teta Stasė Žukaitė. Jų atminimą š.m. spalio 17 d. pagerbė Kauno arkivyskupijos kunija ir miesto savivaldybė. Tą dieną arkivyskupas S. Tamkevičius iškilmingai pašventino kankinės brolio Česlovo iniciatyva pastatytą paminklą Taikos pr. ir Studentų g. sankryžoje, skirtą tų abiejų moterų atminimui. Prie šio paminklo eilėraščius ir ištraukas iš E. Spirgevičiūtės dienoraščio skaitė aktorė R. Stalilūnaitė ir "Saulės" gimnazijos mokinė R. Gaurelytė; giedojo religinės muzikos mokyklos choras "Pastoralė", grojo karinis pučiamųjų orkestras. Kauno šv. Antano šventovėje Mišias už žuvusias kankines ir jaunimą koncelebravo arkivyskupas S. Tamkevičius, vysk. R. Norvila ir kunigai. Vyskupas per pamokslą sakė, kad žuvusias moteris tikriausiai galima vadinti kankinėmis, nes jos paaugojo gyvybę už krikščioniškus principus. Kauno kunigų seminarijoje šia proga buvo surengta konferencija, kurioje apie E. Spirgevičiūtės gyvenimą ir kankinystę mitimis pasidalino kun. K. Juknevičius, SDB. Kankinės paskelbimo palaimintą byla buvo pradėta dar sovietmečiu.

Romos mieste šiuo metu veikia 27 katalikiškos aukštosios mokyklos, iš kurių šešios turi universiteto rangą. Visose jose studijuoja apie 19,000 studentų iš viso pasaulio. Pati didžiausia ir seniausia jėzuitų vadovaujama yra Popiežinis Grigaliaus universitetas, kuriame studijuoja apie pusketvirtą tūkstančio studentų, dėsto beveik 400 dėstytojų. Be šio dar veikia Popiežinis Laterano universitetas, Dominikonų Tomo Akviniečio, Saleziečių, Popiežinis Urbono ir mažiausias ir pats jauniausias Popiežinis Šventojo Kryžiaus universitetas, priklausančias "Opus Dei" prelatūrai.

Jauniausias Lietuvos vyskupas RIMANTAS NORVILA Kauno arkivyskupo pagalbininkas ir Tarpdiecezinės Kauno kunigų seminarijos rektorius tarp jaunimo

Liguistas kapitalizmas

ALGIMANTAS EIMANTAS

Laisvoji rinka – kapitalizmo kertinis akmuo atsидūrė katastrofiškoje būklėje. **Nereguliuojamų kapitalo investicijų pasekmės išryškino** laisvos rinkos silpnynes ir privedė prie globalinės ekonominės krizės

Daug dėmesio šiomis dienomis skiriama pasaulio ekonominės krizės klausimui. Smarkiai pašlįjo bankinės struktūros, paremtos laisvos rinkos dėsniais, kartu smuko ir politinės bei valstybinės dominijos.

Neseniai esu rašęs apie demokratizacijos procesus Rytuose ir neigiamą Rusijos vidaus suirutės įtaką. Skaudžiai tapo paveiktos buvusios Sov. Sąjungos respublikos ir satelitai, tarp jų ir Lietuva, nes tokių šalių suverenitetas atsидūrė pavojuje.

Tik dabar, po ekonominio nuosmukio, kuris palietė visą pasaulį, paaiškėjo laisvos rinkos klaidi doktrina. Ta doktrina klupdė ne tik Rytų, bet ir Vakarų ekonomė, finansinė ir politinę infrastruktūrą, nes kiekvieno krašto gyvavimas yra glaudžiai susietas su tais elementais. Kaip vienas sektorius sunaudoja, kitos dalys tampa taip pat paveiktos. Dar blogiau kai dabartinė patirtis parodė, kad akmenyje įskalti dėsniai pasirodė esą klaidingi. Tokia nesėkmė ištiko laisvos rinkos mokslo, nes laisvos rinkos formulės neatlaikė finansinės praktikos spaudimo. Laisvos rinkos teorijos pasirodė esančios pagrįstos nepatvirtintais principais, neištirtomis tezėmis ir nepatikimomis išvadomis.

Daugėja ekonomistų, kurie ėmėsi skubiai permąstyti laisvos rinkos doktriną. Toje platėje jaučiasi saviveikloje reikišias George Soros, pasaulinio masto investitorius ir humanitaras; Lars Osberg, Dalhousie un-to profesorius; Warren Jestin, Scotiabank vyr. ekonomistas ir kiti.

Žurnaliste April Lindgren rašo, kad jie visi pramato laisvos rinkos dėsnį ir praktikos pertvarkos būtinumą.

Šie naujos srovės skleidėjai prieštariauja laisvos rinkos neklaidingumui ir savitarkai, ne-laiko jos moksline tiesa. G. Soros nuomone, netikslus laisvos rinkos fundamentalizmas esą visuomenei pavojingesnis už totalitarizmą.

Ne be pagrindo G. Soros rašo apie laisvos rinkos trūkumus. Praradęs bilijonus dolerių biržos svyravimuose, jis taip pat pateikė duomenis apie praeitų metų Rusijos biržos nuostolius,

siekiančius 140 bilijonų dolerių vertės. Brazilijoje prarasta dar daugiau. Azijos ekonomija sugriuvo. Indonezija, ketvirta gyventojų skaičiumi pasaulyje, numato savo GDP smuksiant 14%.

SOS šauksmas iš visų pasaulio kampų įpareigojo Pasaulio banką ir Tarptautinį monetinį fondą, kiek galima, apriboti kilusių krizę bei aprobeuoti taisykles bei dėsnius, siekiančius ekonominio pastovumo. Iki šiol šios dvi institucijos laikėsi įsienėjusių laisvos rinkos nuostatų. Bet nereguliuojami ir aliamuojantys kapitalo pervedimai pasaulinėje arenoje privertė PB ir TMF reaguoti bei išradingai orientuotis neįprastai žalingoje būklėje.

Buvo pripažinta, kad reikia atsirišti nuo laisvos rinkos užsienėjusių sąvokų, "švento" neklystamumo ir t.t.

Dar tik prieš metus buvo griežtai reikalaujama iš kandidatų į "Organization for Economic Development and Cooperation (OECD)" laikytis minėtų nurodymų. Laisvas kapitalo pervedimas dabar nebegalioja.

Kanados finansų ministeris Paul Martin, reforminės linkmės šalininkas, pasisako už valstybinį kapitalo bei bankinių institucijų reguliavimą. Jis tikina matąs tokios pozicijos naudą ir pranašumą, nes teko skaudžiai patirti reguliavimo stokos pasekmes. Reguliavimo stoka sudarė sąlygas bankams finansuoti labai rizikingus projektus, panaudojant klientų santaupas. Bankai matyt nepaisė savitarkos nurodymo ir susiviliojo rizikingų projektų žadamų didelių palūkanų.

Normaliomis sąlygomis banko pelnas priklauso gerokai nuo paskolų palūkanų lygio, neduoda daug pelno, bet tokiu atveju paskolos būna pagyinti saugios.

Massachusetts Technologijos instituto profesorius P. Klugman pastebėjo tą bankų dilemą ir paveikė laisvos rinkos šalininkus tvirtinimu, kad nedidelė infliacija Vakarų pasaulyje paruošė dirvą dabartinei ekonominei krizei. Žvelgdamas į ateitį, jis teigia, jog bankai neįveikia jokio postūmio, skatinti ekonominę veiklą paskolomis mažų palūkanų atvejais. Bankai domisi geru uždarbiu, kurį žada tik rizikingi skolintojai. Bet šį kartą rizika privedė prie bankroto kilus ekonominei krizei.

MIRTIES PRANEŠIMAS

A+A

DONATAS RENKAUSKAS

mirė 1998 m. lapkričio 18 d. Toronte.

Paliko liūdinčius žmoną TATJANĄ, dukras – RASĄ su vyru WAYNE WARR ir YOLANDE su vyru PETER KOLLER. Gedulinės Mišios už jo vėlę buvo atnašautos lapkričio 21 d.

Šeima

ARTIMAM DRAUGUI IR BIČIULIUI

A+A

DONATUI RENKAUSKUI

mirus, reiškiamė gilią užuojautą žmonai TATJANAI, dukroms – JOLANTAI ir RASAI su šeimomis bei visiems artimiesiems –

Martynas Račys ir dukros –

Grazina, Jūratė ir Marytė su šeimomis

Ilgametei "Aitvaro" teatro vadovei
ALDONAI DARGYTEI-BYSZKIEWICZ,
jos mylimam broliui

dr. VYTAUTUI P. DARGIUI

mirus, reiškiamė nuoširdžią užuojautą –

visi "Aitvariečiai"

A+A

dr. VYTAUTUI DARGIUI

Čikagoje mirus,

jo seserims ALDONAI DARGYTEI-BYSZKIEWICZ ir VALENTINAI BALSIENEI su šeimomis reiškiamė nuoširdžią užuojautą ir kartu liūdime –

Toronto Lietuvių Namų valdyba

A+A

dr. VYTAUTUI DARGIUI

mirus,

seseris ALDONĄ BYSZKIEWICZ, VALENTINĄ BALSIENE ir jų šeimas nuoširdžiai užjaučiame –

A. D. Dulaičiai

F. V. Mašalai

L. V. Kybartai

A. Supronas

A+A

dr. VYTAUTUI DARGIUI

Čikagoje mirus,

jo sesutėms VALENTINAI BALSIENEI ir ALDONAI DARGYTEI-BYSZKIEWICZ reiškiamė nuoširdžią užuojautą ir kartu liūdime –

Dana ir Viktoras Dargiai

Stefa Egan

Aldona ir Stasys Grigaliūnai

Irena Kairienė

Aldona ir dr. Aleksas Valadkos

Grazina Meiluvienė

A+A

dr. VYTAUTUI DARGIUI

mirus,

jo žmoną, šeimą, sesutes VALENTINĄ BALSIENE ir ALDONĄ BYSZKIEWICZ liūdesio valandoje nuoširdžiai užjaučiame –

G. Balčiūnienė

J. Pacevičienė

G. E. Kuchalskiai

B. Sapijonienė

dr. A. ir S. Pacevičiai

A. Valienė

A+A

dr. VYTAUTUI DARGIUI

iškeliavus amžinybėn,

jo žmoną Lionę, dukras ir sūnų su šeimomis, jo seseris VALENTINĄ ir ALDONĄ nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime –

Ansbachiečiai:

A. ir M. Empakeriai

J. ir A. Empakeriai

J. ir J. Kulikauskai

S. ir A. Medeliai

A. ir A. Vaičiūnai

Ruduo Lietuvos Kryžių kalne

Nuotr. A. Krutulienės

Vietoj dėkingumo - kaltinimai

Atsiranda ir tokių "dėkingų tautiečių"

ALGIRDAS ŠIUOKŠČIUS

Nereikia plačiai aiškinti, kaip padėjo anuomet (ne išimtis ir dabar) užsienio lietuviai sa-
viškiams, likusiems Lietuvoje už geležinės uždangos. Be abejo-
nės, už tai jie verti nuoširdžios padėkos. Tik užjūrio lietuvių
dėka daugelis jų galėjo geriau gyventi skurdžioje sovietinėje
aplinkoje.

Tačiau būna ir išimčių, to-
dėl norisi papasakoti vieną isto-
riją, kuri tarsi sunkus akmuo
slegia buvusio mano pirmojo
mokytojo pečius ir kelia grau-
žatį. Ji parodo, kokie kai kada
gali būti žmonės ir kaip jie pra-
randa bet kokį sąžinės ir net
elementarios etikos jausmą. Pa-
vardžių minėti nedera. Vienas
čia aprašomų asmenų gyvena
Kanadoje, o kitas Lietuvoje.
Tegu tai bus atsiprašymas už
tuos, kuriems panašūs "dėkingi
tautietčiai" padarė nuoskaudą.

Pirmasis mano mokytojas,
kaip ir daugelis ano meto kar-
tos žmonių, augo kaime, ūkinin-
ko šeimoje, anksti neteko tėvo.
Labai sunkiomis sąlygomis sie-
kė mokslo, o dėl lėšų stokos bu-
vo priverstas net palikti gimna-
ziją ir brandos atestatą gavo
baigęs "Kalbancum" kursą. Po
to tapo mokytoju ir vokiečių
okupacijos metais mokė mane
pažinti pirmąsias raides kartu
su kitais mano bendraamžiais
kaimo berniokais. Kaip ir dau-
gelis dorų lietuvių patriotų, jis
pasitraukė į Vakarų, nes žinojo
kas laukia pasilikus bolševikų
priespaudoje.

Anuomet mokyti jam pa-
gal išgales padėjo vienintelis
brolis, susituokęs su našle, turė-
jusia vieną sūnų ir 12 ha žemės.
Jo posūnis pradėjo lankyti pra-
džios mokyklą dar A. Smetonos
laikais, o vidurinę mokyklą bai-
gė jau sovietiniais metais, bene
1950-aisiais. Visais tais metais ir
vėliau Vladas (toks mano mo-

kytojo vardas) kaip įmanyda-
mas rėmė savo brolį ir jo po-
sūnį. Jam Vlodo brolis, t.y. pa-
tėvis, kai baigė paskutinę kla-
sę, atidavė net visą siuntinį su
audinių atraizomis ir kitais reik-
menimis. Visko tada Lietuvoje
labai trūko.

Ir štai, Lietuvai tapus ne-
priklausoma, joje gyvenantis
Vlodo brolis posūnis parašė ir
išleido "Atsiminimus", kur gana
smulkiai aprašė savo gyvenimą,
šeimą, patėvį (beje, pastačiusį
ant kojų visą našlės ūkį) ir Vla-
dą. Tik, deja, iš blogosios pusės.
Rašė, koks tas patėvis buvęs
negabus, kaip jį rėmęs brolis,
kai mokėsi, nuo posūnio burnos
atimdamas vos ne paskutinį
duonos kąsnį ir t.t. Negana to,
du savo knygėles egzempliorius
atsiuntė į Kanadą Vladiui ir jo
sūnui, tarsi pasididžiudamas
savo "kūrinium". Be abejonės,
kiekvienam labai skaudu skaityti
apie save blogus žodžius,
juoba neteisingus. Tai nepatei-
sinama etikos prasme. Tad sa-
votiškas blogio grūdas buvo pa-
sėtas net šeimoje, nes duota su-
prasti, kad Vladas buvęs proso-
vietiškai nusiteikęs ir pan.

Likimas lėmė, kad man ne-
seniai pavyko užmegzti ryšius su
savo mokytoju ir iš jo išgirsti
visą šią istoriją. Prisipažinsiu,
klausinėjau dar gyvus žmones
apie tai, ką rašo "nuskriausta-
sis" tautietis. Niekas to nepa-
tvirtino. Tuo tarpu jo padaryta
nuoskauda ir dabar neduoda ra-
mybės doram ir geram žmogui.

Tad rašau apie tai, norėda-
mas kiek galint padėti savo ge-
rajam mokytojui: gal paskaitės
visą šią istoriją, jis lengviau atsi-
dus. Juk teisybė privalo nugalėti
melą. Man tikrai gėda, kad pas
mus atsiranda tokių žmonių,
kurie prarado sovietmečių bet
kokią moralę. Tarp kitko, yra
pagrindas manyti, kad mano tau-
tietis bendradarbiavo su KGB.
Gal nuo to ir prasidėjo jo mora-
linis nuosmukis.

Lietuvos bitininkystės muziejus Stripeikiuose. Vietos gyventojai pardavinėja ne tik medų, bet ir įvairius rankdarbius

Lediniai vėjai biurokratizmo viršūnėse

ANTANINA GARMUTĖ

Lietuvių priežodis sako:
"Neperšokęs per upelį, nesakyk
opa"! Per anksti džiaugiasi pa-
žadais atgauti nuosavybę. Lū-
kesčius ir viltis žlugdo nesibai-
giantis biurokratizmas. Sukles-
tėjęs iki neįkopiama viršūnės,
kuriuose pučia lediniai abe-
jingumo vėjai.

Išradingumas neatstatant
nuosavybės teisių turi savo eiga,
turbūt ir priežastis. Manau, kad
konkretus, manasis, atvejis yra
būdingas daugeliui. Todėl šią
eigą trumpai apžvelgsiu.

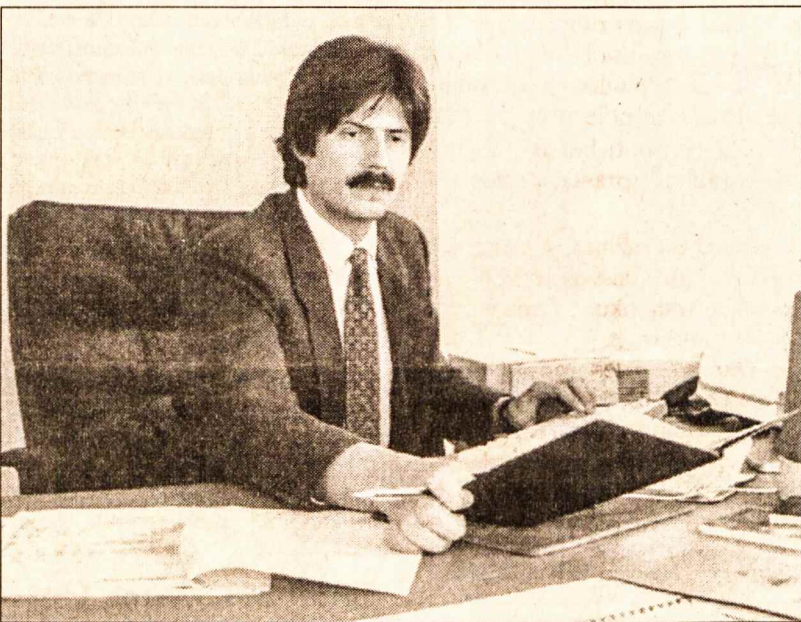
Priartėjau prie grąžinimo.
Dokumentai – visi. Kliūtis: dėl
sovietinių remonto darbų ne-
tikslaus apiforminimo numato-
mas nuosavybės apkaupymas –
negrąžins ūkinio pastato. Nu-
matyta išeitis: sudaryti kompe-
tentingą Inventorizacijos biuro
komisiją. Tačiau šios įstaigos
vadovai atsako: ne jų reikalas!
"Tegul būsimas savininkas dėl
būsimos nuosavybės kreipiasi į
teismą", kuris truks metus, gal
kitus, na ir kas?

Naujas eigos etapas: Ačiū
Dievui, darbą atlieka kitos
kompetentingos įstaigos komi-
sija. Ūkinis pastatas išgelbėtas.

– Na, dabar jie puls gyve-
namą namą... – nuo kaktos
braukia prakaitą viena (sąžinin-
ga!) vienos įstaigos valdininkė.

– Kas tie "jie"? klausiu.

– Juristai. Savivaldybėje to-
kie yra paskirti. Atseit, savinin-
kų teises gina...

Lietuvių grįžimo į tėvynę informacijos centro direktorius Vilniuje ŽILVINAS BELIAUSKAS

Grįžtantiems į Lietuvą

Siekiant glaudesnio užsie-
nio lietuvių bendradarbiavimo
su Lietuva, jų įjungimo į kultū-
rinį, mokslinį ir ekonominį ša-
lies gyvenimą, JAV lietuvių
bendruomenės, LR seimo ir vy-
riausybės pastangomis įsteigtas
Lietuvių grįžimo į tėvynę infor-
macijos centras. Jis numato
teikti informacines – koordinaci-
nes paslaugas visiems užsienio
lietuviams.

Nusprendusius persikelti
nuolatiniam gyvenimui į Tėvynę
Centras, bendradarbiaudamas
su atitinkamomis Lietuvos insti-
tucijomis, pataria pilietybės at-
gavimo, sveikatos apsaugos,
mokesčių, transporto, muitų,

darbo ir investicijų, būsto įsigi-
jimo, statybos, remonto ir visais
kitais klausimais. Jaunimui
Centras pataria, kur galėtų mo-
kytis, keliauti, stovyklauti, pa-
dirbtį ar stažuotis Lietuvoje.

Visus besidomincius Lietu-
vos gyvenimu Centras infor-
muoja apie galimybes dalyvauti
profesinėje, mokslinėje, kultūri-
nėje, turistinėje veikloje, renka
ir skelbia medžiagą apie rengi-
nius, konferencijas, kursus, sto-
vyklas.

Lietuvos institucijas Cent-
ras supažindina su užsienio lie-
tuvių bendradarbiavimo in-
iciatyvomis ir idėjomis, jų pa-
geidavimais. Savo patirtim rem-
damasis Centras teikia pasiū-
lymus įstatymų ir poįstatyminių
aktų pakeitimams bei papildy-
mams, kurie palengvintų ir ska-
tintų užsienio lietuvių reiški-
mąsi Lietuvos gyvenime.

Rašykite mums apie savo
pageidavimus, pažymėkite, ko-
kios nuolatinės informacijos
pageidautumėte, kreipkitės as-
meniniais klausimais.

Žilvinas Beliauskas,
direktorius,

Lietuvių grįžimo į tėvynę infor-
macijos centras, Gedimino pr. 24,
Vilnius 2600. Tel. 370 2 313-623.
Faksas 370 2 313-624. El.paštas:
info@lgitic.lt, Interneto pusla-
pis: www.lgitic.lt

Knygų rišykla
"SAMOGITIA"
meniška ir įra-
nys knygas bei žurnalus

A. PLENYS

3333 Grassfire Cres., Mississauga,
Ont. L4Y 3J8. Tel. (905) 625-2412

• Kas bėga nuo lietuviškos spau-
dos, bėga nuo savo tautos

Suprantu, – ieško "kabiliu-
kų", kaip tos nuosavybės ne-
atiduoti. Tempti laiką, vilkinti ir
delsti, sudarant grąžinimo regi-
mybę.

Ir taip iš debesų biurokra-
tizmo viršūnėse prapliupo lie-
tus: man esą priklauso tik dalis
gyvenamo namo, ir tai ne grei-
tai, nes teks laukti, kol atsi-
šauks... bendrasavininkai. "Kiti-
ti". Veltui aiškinu ir įrodinėju,
jog mano tėvai statė namą vieni
(buvo pakankamai turtingi), be
jokių bendrasavininkų – "kitų".

Juristai nenusileidžia. Mat
vienoje pažymoje 4-se sakiniuo-
se nurodyti savininkai Kazys ir
Katerina Garmai, o viename
sakiny – korektūros klaida: mo-
tinos vardas sutrumpintas ir "a"
raidė pakeista "i" raide, tad iš-
ėjo Garmai K. ir Kit. Pastebė-
jau, kad šią klaidą turi ir archy-
vinis 1940 metų nacionalizuotų
namų sąrašas (atšviestas!).

Paieškos kituose archyvuose –
mokesčių mokėtojų ir iš
vokiškosios okupacijos – nacio-
nalizuotų pastatų valdybos (bu-
vo ir tokia) – davė dar 3 visiškai
teisingas pažymas. Jas prista-
čiau savivaldybei. Bet... Reika-
lai stovi vietoje. Kodėl?

Priežasčių nenagrinėsim. Į
klausimą atsakau klausimu:
kam spėlioti? Niekas nuo to
nepasikeis.

Pučia vėjai. Pūva nusavinti
namai. Aukštojoje Panemunėje,
rodos, net ir mažose sklype-
liuose dygsta prašmatnūs mūri-
nukai ir įvairių formų "kote-
džai". Kaip grybai po lietaus.

Į šilinių atlaikus Šiluvoje kasmet rengiama procesija iš Tytuvėnų. Nuotraukoje 1998.IX.6 procesija

Nuotr. S. Agnės

Vilnijos mokyklų rėmėjams

Atviras laiškas Broniui Krokiui ir kitiems lietuviškų Vilnijos mokyklų rėmėjams

Vartau dar 1993 metais
gautą pirmąjį laišką ir skaitau
eilutes: "Žinome, koks sunkus
Jūsų darbas, kokia rupi mokyto-
jo duona Vilnijos krašte, todėl
ir siūlau mūsų pagalbą". Skaitė-
me tada mudu su vyru ir šian-
dien jaučiu, kaip giliai jaudinomės,
galvodami: "Ir vis tik gera ir norisi
gyventi, kai žinai, jog yra Kaž-
kas, net labai toli, už jūrių ma-
rių, visai nepažįstamas, besirū-
pinantis tavimi!" Kilo dar dides-
nis noras ne dirbti, o plūsti Lie-
tuvos labui. Tokios akimirkos
tarsi paskatina būti ugnimi arba
plenu žaizdre!

Ačiū už viską. Bandžiau su-
skaiciuoti, kiek laiškelių kregž-
dūtė atskraidino į mūsų namus,
į mokyklą. Pasirodo, jau ne vie-
na dešimtis. O iš mūsų padan-
gės turbūt gavote dar daugiau.
Visuomet, kai tik būna sunku,
kai našta darosi nepakeliama,
taip ir kyla noras su Jumis kuo
greičiau "pasikalbėti", kad pa-
jaustum palengvėjimą.

Taip besuraisinėjant pra-
bėgo penkeri metai. Ir nežinau,
ar užtenka šiuo atveju tik pa-
dėkos žodžių už tą padaršinimą,
už nepaprastai didelę ne tik ma-
terialinę, bet ir dvasinę pagalbą.

Prisimenu, ne viename lai-
skelyje rašėte, kad ruošiatės at-
vykti į Lietuvą. Jūs neįsivaiz-
duojate, kaip mes laukėme tos
dienos!

Tai buvo rugpjūčio pradžia.
Lietuvoje šarmulys – ruošiamasi
Pasaulyje lietuvių dainų šventei.
Ir štai gavome žinią, kad Jūs
taip pat atvykstate su savo duk-
raite Rasa Stirbyte, tautinių
šokių grupės "Žilvinas" šokėja.
Žinojome, jog turėjote daug
planų atvykus į Lietuvą, susitiki-
mų, tačiau esame labai laimingi,
kad radote noro ir laiko atvykti
į Paberžę.

Pagaliau Jūsų balsas telefo-
no ragelyje jau iš Vilniaus ir
pažadas... susitikti. Džiaugsmai
ribų nebuvo. O kaip jaudinomės
ruošdamiesi į "pirmąjį pasima-
ymą".

•••••

Įvairios žinios

Jungtinių Tautų statistikos
duomenimis, 2050 metais pasa-
ulyje gyvens daugiau kaip devyni
bilijonai žmonių. Indija šiuo metu
turi 976 milijonus gyventojų, 2050
m. skaičius gali pakilti iki 1,533
milijonų. Daugiausia didės Eto-
pija – nuo 62 milijonų iki 151.
JAV gali padidėti iki 348 milijonų
gyventojų. Europa mažėsianti.
Lietuvoje žmonių pertekliaus
ateityje nebus.

"Mokslas ir technika", 1998
m. nr. 6 paskelbė žinutę apie
tarptautinio dėmesio susilaukusį
fiziką-astronomą dr. Audriją Bri-
džį, gimusį Biržuose 1966 m.
Baigęs Vilniaus pedagoginio in-
stituto fizikos fakultetą 1989 m.
ruošėsi doktorantūrai ir 1998 m.
apgynė disertaciją "Metalizingo
ir žvaigždžių susidarymo sričių
pasiskirstymo NGC 5194/5195
sistemoje tyrimas". Tam atlikta
apie 200 fotometrinių matavimų.
Autorius įrodė, kad gautų rezul-
tatų interpretavimui reikia naujos
teorijos. Šio pabūdžio darbas –
pirmasis Lietuvoje. Jo senelis Ka-
zys Bridžius, buvęs žurnalistas,
gyveno ir mirė Toronte. V. P.

• Kas bėga nuo lietuviškos spau-
dos, bėga nuo savo tautos

Vilniaus Šv. Petro ir Povilo šventovės vidus žvelgiant nuo altoriaus. Ji yra barokinio stiliaus, statyta XVII šimtmetyje, pasižymi savo meniškumu

Astra Travel
& Services Inc.

1600 Bloor St. W., Toronto, (priešais Lietuvių Namus | vakarus)
Ontario, Canada, M6P 1A7

LIETUVIŠKA KELIONIŲ AGENTŪRA SIŪLO:

- * Keliones į Lietuvą * Keliones į šiltus kraštus * Draudą *
- * Bilietus atvykstantiems iš Lietuvos (pristatymas į namus per vieną parą) *
- * Dokumentų vertimą * Iškvietai sutvarkymą ir išsiuntimą *
- * Dideles nuolaidas dažnai keliaujantiems *
- * Sąžiningą, rūpestingą patarnavimą ir žemas kainas *

Kreipkitės visomis darbo dienomis

TEL: 416 538-1748 FAX: 416 538-4390

Čikagos lietuvių vaizdai ir vargai

EDVARDAS ŠULAITIS

Čikagoje dar vis plačiai kalbama apie Lietuvos prezidento, buvusio ilgamečio Čikagos, vėliau – jos apylinkių gyventojų Valdo Adamkaus vizitą Čikagoje. Jeigu dauguma šių apsilankymą vertina gana teigiamai, tai kiti – randa ir šiek tiek nelabai šviesių vaizdėlių.

Štai keletas jų

Yra nusiskundimų, kad bilietai į jo pagerbimo pokylį (\$75) buvo per brangūs (renginio komisijos narių tarpe buvo ir tokių, kurie norėję net po šimtinę imti). Būta žmonių, kurie reikė nepasitenkinimą dėl per didelės trispalvės pokylio metu salėje. Kai kurie pasigedo nors trumpo žodelio apie V. Adamkaus atsiminimų knygą „Likimo vardas – Lietuva“, kuri buvo atvežta iš Lietuvos ir paravinėjama salėje net su paties prezidento autografu (salėje buvo iš Tėvynės atvykęs knygos leidėjas Romualdas Norkus bei literatūrinis knygos bendraautorius Valdas Bartasevičius).

Labiausiai žmonės norėjo sužinoti, kam gi tie už bilietus surinkti pinigai bus paskirti (tai pirmoje vietoje buvo iškelta reportaže iš Čikagos „Lietuvos ryto“ dienraštyje). Aukotojai V. Adamkaus rinkiminių vajui Lietuvoje dar ir šiandien tebe-

laukia ataskaitos, nors dar šį pavasarį rinkimų komiteto pirmininkas Čikagoje Stasys Baras yra teigęs, kad „yra skolos“.

Praeitės paskatos

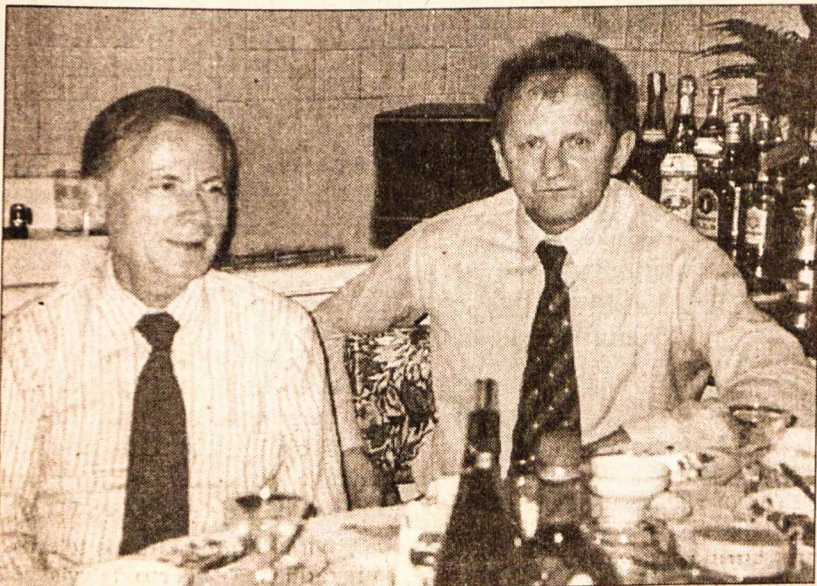
Neseniai popietinėje Čikagos lietuvių radijo programoje, kuriai vadovauja Raimundas Lapas ir jo žmona – Ramunė Zdanavičiūtė (ši programa jau sutrumpino savo laiką; dabar ji girdima 5 dienas po vieną valandą), buvo paskelbta, kad Valda Adamkų siekti prezidentūros pastūmėjo netoli nuo Čikagos gyvenantis politologas Aleksandras Štomas, kuris dažnai šioje programoje komentuoja Lietuvos ir Rusijos politinį gyvenimą.

Apie tai čia prabilo pats A. Štomas, kuris paminėjo, jog su būsimu Lietuvos prezidentu iš karta praleido visą savaitę ir išgildino visas galimybes siekiant prezidentūros. Atrodo, kad šis A. Štomo „padržasimas“ V. Adamkų pastūmėjo į rinkiminio vajuos sukūrus.

Galimas daiktas, tai nebuvo vienintelė ir tvirčiausia dingstis, kuri dabartinį prezidentą Valdą Adamkų privedė prie jo istorinio pobūdžio apsisprendimo.

Su dviem žurnalais

Jau minėjau Romualdą Norkų ir Valdą Bartasevičių.

Rašytojas, redaktorius, kaunietis ROMUALDAS NORKUS (dešinėje) Čikagoje, atėjęs pasveikinti savo 70-metį minėjusio žurnalisto EDVARDO ŠULAIČIO

Pirmasis yra kaunietis, rašytojas, žurnalistas ir redaktorius, knygų leidėjas, išleidęs ir Valdo Adamkaus atsiminimus „Likimo vardas – Lietuva“, kuri buvo ir yra viena iš labiausiai perkamų knygų Lietuvoje. Antrasis yra „Lietuvos ryto“ korespondentas ir tos knygos bendraautorius. Jiedu abu buvo prezidento Valdo Adamkaus delegacijoje, kuri lankėsi Čikagoje ir Vašingtone.

Su R. Norkumi Čikagoje teko kiek ilgiau susitikti ir pabendrauti, nes tai senas pažįstamas iš ankstesnio vizito Čikagoje ir ne vieno pasimatymo Lietuvoje. Šis žmogus taip pat yra reto kultūros žurnalo „Santara“, įsteigto Lietuvos atgimimo laikais (1988-aisiais) pradininkas. Leidinys pradžioje vadinosi „Žurnalas Lietuvai ir išeivijai“, o jo redakciniame kolektyve buvo ir dabartinis Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus. Gaila, kad šiemet dėl finansinių sunkumų, dar nepasirodė nė vienas žurnalo numeris, nors ateityje žada jį leisti.

R. Norkus yra ir „Santaros“ vardu pavadintos knygų leidyklos vyr. redaktorius. Ši leidykla ryžosi išleisti V. Adamkaus atsiminimų knygą „Likimo vardas – Lietuva“, kuriai prirėkė net trijų laidų per pusę metų.

Į Čikagą R. Norkus atsivežė pačius naujausius jo vadovaujamos leidyklos leidinius, kurie yra jau 74-ji ir 75-ji iš eilės. Tai poeto Kazio Inčiūros faksimilinis leidinys „Nelaisvės psalmės“ ir Heinz Jurgen Zierke novelių apie Donelaitį rinkinys „Ana Regina važiuoja į miestą“. Abu šie leidiniai, kaip ir visa eilė anksčiau išleistųjų, yra unikučiai lietuviškoje raštijoje. Be šios leidyklos tautos gal niekada nebūtų galėję išvysti dienos šviesos, nes kai kurie iš jų pelno tikrai nedavė ir neduos.

Pagerbta redaktorė

Buvusi liuanistinių mokyklų mokytoja, rašytoja, dažna paskaitininkė, visuomenės veikėja Danutė Bindokienė dabar yra daugiau žinoma kaip dien-

„Draugo“ vyr. red. DANUTĖ BINDOKIENĖ su jos gautu Iškiliųjų lietuvių moters žymeniu

raščio „Draugo“ vyr. redaktorė. Ji ne vien tik vadovauja šio dienraščio kolektyvui, bet ir talkininkėmis yra pasirinkusi vien tik moteris.

Ši veikli moteris susilaukė dar vieno įvertinimo – buvo pagerbta per Amerikos lietuvių katalikų moterų sąjungos suorganizuotą pietų spalio 24 d. Jų metu ji gavo „Iškiliųjų lietuvių moters žymenį“ – didelį įreminimą rašta su jos darbų sąrašu.

Pietų metu buvo pasiūlyta jos įvairiapusiška veikla. Kalbėjo ir ji pati dėkodama sąjungietėms už jos įrikiavimą į žyminių, anksčiau pagerbtųjų lietuvių moterų eilę.

Milijonai lietuviškai veiklai

„Kas būtų jei Lietuvių fondo nebūtų“ – taip galima ciliuoti skaitant apie šio didžiausio išeivijos lietuvių veiklos rėmėjo ir finansuotojo darbus.

Deja, dar ne visi tautiečiai apie LF tuos darbus žino, tik maža dalis jų šiam vienietui priklauso, dar mažesnė dalis remia savo įnašais. Todėl jau antri metai iš eilės Čikagos pašonėje esančiame PL Centre Lemonte (ten yra ir LF raštinė) buvo surengta informacinė popietė visuomenei.

Tai įvyko spalio 25 d. po Pal. Jurgio Matulaičio misijos koplyčioje atlaikytų šv. Mišių už mirusius šios organizacijos narius. PL Centro didž. salė buvo

beveik pilna tautiečių, atėjusių išgirsti LF vadų pranešimų.

Kalbėjo neseniai iš Lietuvos prezidento rankų DLK Gedimino III laipsnio ordiną gavęs Fondo steigėjas ir ilgametis pirmininkas, dabar Pelnos skirstymo komisijos pirm. dr. Antanas Razma. Jis savo pranešime paminėjo, jog nuo LF pradžios iki šių dienų išdalinta apie 6 milijonai LF uždirbtos pelno (kapitalas, išskyrus Lietuvai paskirtą milijoną, yra neliečiamas). Jis dar pridėjo, kad pridėjus ir Lietuvai paskirtą sumą, kuri buvo ten nukreipta Lietuvai atgavus nepriklausomybę, iš viso išdalinta apie 7 milijonai dolerių.

Taip pat čia išsamiau kalbėjo LF tarybos pirm. Algirdas Ostis, LF valdybos pirm. Povilas Kilius ir Finansų komisijos pirm. Saulius Čyvas. Jie visi nurodė, kiek daug yra nuveikusi ši finansinė institucija, kuri daugiausia remia mūsų kultūrinę bei visuomeninę veiklą, o labiausiai švietimą bei jaunimą. Visi kvietė labiau susidomėti šia organizacija ir ragino stoti į jos eiles tuos, kurie dar to nepadarė, o jau esančius narius kvietė padidinti savo įnašus. Tuomet, kalbėtojai teigė, ta parama galėtų būti dar didesnė.

• Viltis maitina mane, kaip ir pusę pasaulio. Visą gyvenimą ji buvo mano kaimynė. Ir kas be jos būtų buvę iš manęs? (Beethovenas)

SPAUDOS BALSAS

Protestuotojai ir Lietuvos nuolaidumas

Lietuvos lenkų sąjungos oficiozas „Nasza Gazeta“ š.m. lapkričio 4 d. laidojo rašą: „Praėjusį penktadienį, spalio 23, kaip jau anksčiau buvo skelbta, Nepriklausomybės aikštėje, šalia LR seimo, įvyko Vilnijos gyventojų protesto mitingas. Susirinkusieji prie seimo rūmų protestavo dėl lėto žemės grąžinimo jos teisėtiems savininkams ir prieš planuojamą naują Vilnijos administracinę paskirstymą, kuris yra daromas nepaisant daugumos gyventojų valios. Kiekvienas mitingo kalbėtojas pabrėžė, kad reforma siekia suskaldyti glaudžiai Vilnijoje gyvenančius lenkus. Tokio padalijimo išvadoje žymi Vilnijos lenkų dalis nustotų savo savivaldybių. (...) Pagal mitingo LLS Vilniaus rajono skyriaus organizatorių, jame dalyvavo apie 1500 asmenų“.

Apie tą patį mitingą „Kurier Wilenski“ š.m. spalio 24 d. laidojo rašą: „Apie 600 asmenų, daugiausia lenkų, vakar protestavo prieš Lietuvos seimo prieš žemės grąžinimo Vilniaus rajone vilkinimą ir šio rajono, kuriam gyvena apie 65% lenkų likvidavimą“.

Kadangi demonstraciją filmavo Lenkijos televizija, mitinguotojai nešiojo transparentus su įrašais lenkų kalba. Šie filmai, rodomi Lenkijoje, turi tikslą išprovokuoti Lenkijos valdžią daryti Lietuvai spaudimą, kad ji atsisakytų žadamų reformų. Gdanskio „Solidarumo“ atstovas mitinge grasino, kad Lenkija nerems Lietuvos pastangų istoti į Europos sąjungą, kol ji nepatenkins demonstrantų reikalavimų. Lietuva dažnai pasiduoda kitų kraštų spaudimams: ligi šiol nenustatyta lenkiškų pavardžių rašyba, neįjungiamos apytuštės rusiškos mokyklos, vilkinama autonomininkų byla ir pan.

Vilniaus rajonas žada būti suskirstytas į tris dalis, ir kai kurie jo kaimai priskirti kaimyniniams rajonams. Šalčininkų rajoną ketinama suskirstyti į keturis savivaldybių vienetus, tačiau šio rajono lenkai dėl to ne tik neprotestuoja, bet ir džiaugiasi, nes vietoje vieno lenko mero turės jų net keturis.

Lietuva – pavyzdys kitiems Varšuvos dienraščio „Życie

Warszawy“ korespondentas J. Potocki, š.m. spalio 17-18 d. laidojo rašydamas apie mažų tautų kovas dėl nepriklausomybės, sektiną pavyzdžiu laiko Lietuvą: „Kalbėdamasis su Slovėnijos prezidentu M. Kučan'u susirūpinau klausimu, ar stiprus mažose tautose troškimas siekti valstybingumo ir ligi kokio laipsnio jos yra pasiryžusios ginti. Naujausioje istorijoje išsiskiria didvyriška Lietuva, atsisakianti nuo sovietiškos valdžios ir 1991 m. sausio mėn. nepabijojusi brutalių OMON'o veiksmų. Po to išmintingai puselejo naujas koegzistencijos sąlygas su senesniai buvusiu okupantu. Lietuva, kaip Latvija ir Estija, rusinimui nepasidavė. Latvija norėjo sustiprinti savo valstybingumą konfrontacijos su Maskva keliu ir nustumti gausią rusų mažumą už bendruomenės ribų. Tik tarptautinė kritika ir pačių latvių referendume parodytas sveikas protas privedė politiką prie tvarkos“.

Lietuva ir ŠAS

Moskvos dienraštis „Izvestia“ š.m. spalio 30 d. laidojo rašą: „Kaip Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus pareiškė, Vašingtonas remia Lietuvos pastangas tapti pilnateise ŠAS (NATO) nare. Bill Clinton, su kuriuo jis neseniai susitiko savo lankymosi JAV-se metu, pasisakė už šioje organizacijoje Lietuvos narystę, tačiau tvirtą garantiją Lietuvai vis dėlto nedavė. Anksčiau Valdas Adamkus užsitikrino Lenkijos prezidento A. Kwasniewski'o paramą. Jis bando atlikti lenkiško garvežio mašinisto vaidmenį, kuriuo kaimyninė Lietuva įvažiuotų Briuselin. Kad užsitikrintų garantijas, Lietuva pastaruoju metu deda milžiniškas pastangas. Vilnius sakė esąs pasiruošęs pasiųsti savo karių į Kosovą, kad galėtų dalyvauti ŠAS operacijose Jugoslavijoje, leisti ŠAS ginkluotoms pajėgoms naudotis kariniu Zoknių (netoli Šiaulių) aerouostu, kuriame anksčiau buvo didelė Sov. Sąjungos aviacijos bazė. (...) Gerai veikia propagandos mašina: ne atsitiktinai pagal paskutinę sociologinę apklausą per 55% apklaustųjų pasisakė už įstojimą į ŠAS. Maždaug prieš metus taip pasisakė truputį daugiau kaip 30%“. J.B.

Lithuania For Fewer Litas.

Whether you're flying through the Helsinki Gateway to Vilnius for business or pleasure, Finnair is definitely the airline of choice!

Finnair gets you there before your

day begins, and our reputation for service and safety is legendary. And now, with an exceptional rate like this, flying Finnair makes even more sense than ever.

The newly renovated Helsinki-Vantaa Airport is modern and convenient - an excellent transfer point for onward travel to other destinations.

Finnair flies daily from New York to Helsinki and beyond, with good connections from Toronto, Montreal and Ottawa. Call today for further information - and remember to ask about our new Norvista Fall/Winter brochure.

\$875.00
Vilnius From

Norvista
FINNAIR
Time flies

WE ARE FINNAIR. YOUR GATEWAY TO THE WORLD
Finnair is a partner in Aeroplan. Some restrictions do apply. Applicable airport taxes not included. Children's fares available.

Contact your travel agent or call Norvista Tours at 416•222•0203 or 1•800•461•8651

“Už aukštųjų kalnelių”

Jaunas Lietuvos operos ir baleto teatro solistas VYTAUTAS JUOZAPAITIS ir pianistė NIJOLĖ RALYTĖ pirmą kartą Kanadoje

ILONA BERESNEVIČIENĖ

Besibaigiantis ruduo mus pradžiugino ne tik dosnia saulės šiluma, giedromis sausomis dienomis, bet ir gražia koncertinio sezono pradžia.

Tikiuosi, kad nenusivylė ir išsinešė pačius gražiausius prisiminimus atėjusieji į dainininko Vytauto Juozapaitio ir pianistės Nijolės Ralytės koncertą *Už aukštųjų kalnelių* Toronto Prisikėlimo parapijos salėje 1998.X. 4. Atlikėjus iš Lietuvos iškviė Pasaulio lietuvių bendruomenės našlaičių globos organizacija “Saulutė” Čikagoje, o koncertą Toronte surengė Prisikėlimo parapijos perkėlimo vajuos komitetas (vad. Alvydas Saplys ir Algis Nausėdas). Beje, šių veiklių visuomenininkų dėka mes turėjome progą pasiklausyti pianisto Žlobio, Vyt. Kernagio bei vargonininko virtuozo V. Barkausko ir kitų žinomų atlikėjų.

Dainininko Vyt. Juozapaitio koncerto išvakarės buvo pažymėtos kitu svarbiu įvykiu – žemės šventinimo ir prakasimo iškilėmis Prisikėlimo šventovės naujoje vietoje. Ir šis simboliškas sutapimas sustiprino viltį, kad turtingos kultūrinio muzikinio gyvenimo tradicijos, ugdytos dabartinėje Prisikėlimo parapijos salėje, bus tęsiamos ir naujoje vietoje.

Vyt. Juozapaitio koncertą pradėjo muz. Dalia Viskontienė, lyriška įžanga mus sugrąžinusi į Lietuvą, į Dainų šventę, kur dainavo ir šio vakaro svečias. Ji ir pristatė abu atlikėjus.

Vytautas, gimęs ir augęs Radviliškio mokytojų šeimoje, dar moksleiviui būdamas, dalyvavo “Dainų dainelės” konkurse, tapo jo laureatu, vėliau dainavo įvairiuose jaunimo ansambliuose. Tačiau tada Vytautas dar negalvojo, kad dainavimas taps jo kasdienine duona, ruošėsi tapti ... teisininku. Likimas betgi taip susiklostė, kad Vytautui nebuvo lemta išsiskirti su dainavimu. Baigęs parenjamuosius kursus Vilniaus muzikos akademijoje, tapo žinomo dainininko Vl. Prudnikovo klasės mokinio. Netrukus visi pastebėjo malonaus tembro Vytauto baritoną. Prasidėjo koncertai, gastrolės po Europos šalis, Ameriką.

Koncertui Toronte Vytautas pasirinko labai įvairiapusę programą, kuri leido susipažinti su šio atlikėjo muzikinėmis ir artistinėmis galimybėmis. Ką jis bedainavo – lietuvių liaudies harmonizuotas dainas, ištraukas iš operėčių ar operų arijas – kiekvienam kūrinii surado savitų spalvų ir niuansų. Įsimintinai nuskambėjo V. Paketūro harmonizuota lietuvių liaudies

daina “O kas ty žydž?” Ją Vytautas padainavo su tokia meile ir šiluma, neforsuodamas balso, jautriai išgyvendamas turinį, kad ne vienam sėdėjusiam salėje sužvilgo ašaros, užplūdo prisiminimai apie taip tolimą tėviškę.

Vytautas – ne tik puikus lyrinis baritonas, bet ir geras scenos meistras. Tuo galėjome įsitikinti klausydamiesi jo atliekamų kūrinių Don Giovanni sere-nados iš W. A. Mocarto operos *Don Giovanni*, Paganinio dainos iš Fr. Lehara operetės *Paganini* ir Figaro kavatinos iš G. Rossini operos *Sevilijos kirpėjas*.

Klausytojams buvo pristatyta ir gana neįprasta šiuolaikinių Lietuvos kompozitorių kūryba – tai Vyt. Barkausko ir A. Pabijūno *Trys satyriniai paveikslėliai*. Juose jaučiamas gili pamokanti liaudies išmintis, o solistas atliko šiuos kūrinius su jam būdinga satyrine gaidele bei puikia vaidyba.

Atliekant mums visiems gerai žinomą *Ūdrio dainą* iš V. Klovos operos *Pilėnai*, atvykusiems dainininkams talkino vietinis *Volungės* choras, vadovaujamas D. Viskontienės. Smagu buvo matyti ir girdėti lietuvišką dainą, atliekamą bendrai – svečių ir šeimininkų balsais.

Negalima nepasidžiaugti ir kitos koncerto dalyvės – pianistės Nijolės Ralytės muzika, kuri prisidėjo prie koncerto sėkmės. Nijolė Ralytė – lygiavertė dainininko partnerė, puikiai jaučianti ansamblišumą, turinti didelę koncertmeisterės patirtį. Ji dirba Vilniaus muzikos akademijoje koncertmeisterių klasės docente. Lygiagrečiai dirba akompaniatorė savo vyro Vl. Prudnikovo klasės dainininkams. Pianistams visada tenka nelengva užduotis, kai reikia atlikti operų arijas, parašytas orkestrams. Tikrai puiki grojimo technika, koncertinė patirtis, įgalino sėkmingai įveikti ir šį slenkstį. Nijolės orkestrinės partijos, atliktos šiame koncerte – Gerardo monologas iš U. Giordani *Andrea Chénier*, Figaro kavatina iš operos *Sevilijos kirpėjas* nuskambėjo tikrai meistriškai.

Reikia pažymėti, kad nuo kitų, įprastų koncertų, mano aprašomasis skyrėsi ir savo forma. Koncerto organizatoriai pasirūpino dailiomis programomis, lankytojus sutiko tvarkingai sunumeruotas kėdės ir šventiškos vaišės. Prieš koncertą ir po jo, pertraukos metu visi galėjo pasivaikšioti gaivinančiais gėrimais, vynu, kava ir šaltais užkandžiais, pabendrauti su atlikėjais, apžiūrėti salėje pastatytą naujosios parapijos šventovės maketą. Jos statybai ir buvo skirtos lėšos, gautos už šį koncertą.

Lietuvių fondo organizacijos svarbesnieji veikėjai su Lietuvos gen. garbės konsulu Vaclovu Kleiza po informacinės popietės spalio 25 d. Lemonte

Nuotr. Ed. Šulaičio

“Kaip aš buvau ministru?”

Buvusio Lietuvos švietimo ir mokslo ministerio profesoriaus ZIGMO ZINKEVIČIAUS knyga, kurioje autorius atskleidžia visas aplinkybes bei intrigas, nuvedusias į jo atleidimą iš pareigų

KUN. K. J. AMBRASAS, SJ.
buvęs jo studentas Vilniuje

“Aiškiai jutau du svarbiausius ir labai pribrendusius pertvarkos uždavinius: 1. būtina reikėjo pasiekti, kad mokykla ugdytų ne Sovietų Sąjungos, bet Lietuvos piliečius, gimtojo krašto patriotus, ir 2. skubiai sustabdyti lietuvių nutautinimą per mokyklas Pietryčių Lietuvoje, kur lietuvių jau ‘kabojo ant plauko’. Šių dviejų neatidėliotųjų uždavinių vykdymas, pasakyčiau, didžiųjų tautos skaudulių gydymas, tebebuvo bemaž nepradėtas. Jų vykdymo ir turėjau pirmiausia imtis. Neabejojau, kad teks susidurti su nemažu pasipriešinimu. Penki okupacijos dešimtmečiai sudarė tautos sąmonę. Be to, buvau nuolat draugų ir pažįstamų gąsdinamas: ministerija, ‘raudona’ tave tuoj sumals” (7 psl.).

Taip savo knygoje “Kaip aš buvau ministru” (Judex, Kaunas, 1998) rašo neseniai buvęs švietimo ir mokslo ministerijos vadovas prof. Zigmą Zinkevičių. Šis žmogus troško gydyti pačius didžiausius tautos skaudulius. Tačiau priekyje kliūtys. Nuo pat pradžių prasidėjo priešiškas karas: dar prieš skyrimą ministru Arimanto Raškinio ir Valentino Stundžio pasiūstas Botanikos instituto direkt. Romas Pakalnis, remiamas kitų pedagogikos specialistų, atkalbinėjo jį nebūti ministru. Nei kitokio plauko ir įsitikinimų spaudžiamas, nei bičiulių ir pažįstamų atkalbinėjimai nuo tos šventos užduoties garbingo žmogaus neatbaidė.

Iš knygos “Kaip aš buvau ministru” puslapių akivaizdžiai matome, kokia erškėčiuota lėmtis ir kanti kasdienė duona laukė šio draus akademiko, darbštaus profesoriaus, tikro Lietuvos sūnaus. Kelyje į šventąjį tikslą tie uždaviniai, kuriuos jis

pats sau nuo pirmųjų ministeriavimo dienų užsibrėžė vykdyti, pasirinkti neatsitiktinai. Kodėl? Tauta buvo jau beprarandanti tautinę savimonę. Jau buvo apgrauti per tuos 22 nepriklausomybės metus (1918-1940) padėti kartiniai akmenys, klusnių režimo tarnų ištirti ir sutrypti iš tikinčių šeimų atsineštieji įpročiai, bedieviško tvalko iškraipytos svarbiausios dorinio auklėjimo nuostatos, o lietuvių “kabojo ant plauko”! Tada išvalgomas ir drąsaus, suprantančio savosios tautos istorijos vingius lietuvių žvilgsnis ir gerai suprantančio per 50 metų padarytų klaidų grėsmę mokslinei žingsniui! Tikrai buvo skvarbus, kaip švyturio spindulys vidur nakties jo užmojis ir, savo veiklos taikinyje! Tai pačiu laiku mestas inkaras skęstančiam mūsų pedagogikos laivui, perkrautam nuvalkiotų tarybinių štamų, bukas mąstysenos stereotipų ir tebekartojamųjų per tiek metų Maskvos įkaltus sovietinės sistemos postulatų: Dievas, religija – opiumas liaudžiai, ypač mokyklai!

Ne be reikalo Petras Katinas, rašydamas apie prof. Z. Zinkevičių knygą “Kaip aš buvau ministru”, savo recenziją uždavė: “Vienas tarp vilkų” (“XXI amžius”, nr. 71, 1998. IX. 18). Tai bausis apibendrinimas. Tai kaip Kristus, paliktas tautos vyresniųjų, seniūnų ir Rašto aiškintojų saulei. Tiesiog nebegalio suprasti, kad šis pasisąjėntis akademikas, už ministerijos ir pačioje ministerijoje, kuriai buvo pakviestas kaip vadovas, nepaisydamas jokių dirbtinių ir natūralių kliūčių, painių savo darbuotojų santykių, galėjo pasijusti “vienas tarp vilkų”! Pagaliau – kas tie “vilgai”, kurie išdrįso pastoti kelią tokiame garbingame, protingame ir apdairiam vyrui, kuris daugeliui jo studentų netgi iki šios dienos buvo ir yra kaip tikro lietuvių, patrioto, gero vyro, šeimos tėvo, nuostabaus mokslinei ir puikios vadovo pavyzdys.

Nesigėdiju, bet tikrai galiu didžiuliu, kad šis žmogus man buvo puikus dėstytojas, brangus bičiulis, supratingas, be skambių žodžių, be kumščio trankymo į stalą mokėjęs būti geras viršininkas, jautrus kolega. Kad tautai norėjo gero, kad stengėsi išvesti švietimą iš aklavietės, iš kaimynų rezgamų intrigu, parodyti tikrą pavojų ir jo apsisaugoti, daugeliui tapo priešu neapykantos taikiniu.

Kas galėjo pastoti kelią tokiems protėgiams šio svarbaus laikotarpio švietimo politikos žingsniams? Kas galėjo būti toks trumparegiškas, nepajėgias žvilgtelėti plačiau į mūsų tautinę savimonę, ateitį ir tautos likimą, jį vienu rankos brūkštelėjimu atleisti iš tokių pareigų? Tai neatitaisoma klaida. Tai kur kas daugiau – nusikaltimas Lietuvai!

Daugelis tų, kurie taip įžvalgiai, taikliai, įtikinančiai su faktais, skaičiais, datomis ir citatomis akademiškai išvardyti prof. Z. Zinkevičiaus knygoje, – ne tik mano pažįstami, bet ir draugai, labai gerbtini žmonės, su kuriais man buvo miela susitikti, bendrauti. Ir dabar dažnai kai kuriuos prisimenu. Juos ger-

biu. Štai nuo aspirantūros laikų menu maskvišką aspirantą Arimantą Raškinį, kuris, užmezgęs ryšius su tenyščiais rusų pasipriešinimo dalyviais, stengėsi įvairiais būdais Lietuvai duoti naudos, atnešti spindulėlį politinės šviesos ir pats labai gražiai, krikščioniškai išaugino penkis vaikus, visą gyvenimą sutarė su žmona, o dabar, tapęs Lietuvos seimo nariu, staiga neapdairiai atsisuka prieš profesorį Zinkevičių. Kažin kieno įtaigotas jis siunčia Pakalnį, kad atkalbinėtų nebūti ministru, o pasiūlytų D. Kuolį. O su šituo anuomet buvusiu blaiviu vyru irgi vienuose filologijos fakulteto karidoroose vaikščioja, bendruose posėdžiuose sėdėta ir dar Šv. Raštas išlytys pasiskaityti. Arimantai, vien matematinius, tiksluosius mokslus pažinęs, drįsai veltis į tokius žygius ir traukti šiam doram žmogui bent vieną kitą mūsų Lietuvos švietimo barą mažumėlę nuo šiukšlių išvalyti!

Mielas Dariau! Jeigu dabar esi Lietuvos respublikos prezidento padėjėjas, tai nejaugi galvoti, kad galima taip į dešinę ir kairę švaistytis mūsų ministeriais ir premjerais? Dar daugiau! Regzti painiavas prieš savo mokytoją, ir vyresnį, ir protingesnį, ir pasišventusį tautos laibui.

Kas tie kiti, kurie taip nepakančiai ir tiesiog skausmingai trūkdė tiesti naujus ir šviesinius, iš tautinės aklavietės vedančius buvusiam švietimo ministeriui kelius?

Mūsų brangioji Dėstytoja prof. hab. dr. Meile Lukšienė! Prisimena Jus mūsų 1952 m. li-tuanistų laida, baigusi un-tą 1957-aisiais, kaip Jūs mus, jau ryt paliekančius universitetu rūmus, absolventus mokėte ir drąsinote paskutiniame savo žodyje: “Ieškokite, skinkite naujus kelius, būkite drąsūs ir ryžtingi”! Anuomet, geležim ir automatu, prievarta ir smurtu sukaustytoje aplinkoje, tie Jūsų žodžiai mums ir man iki šian dienų nepamiršti! Jūs buvotė ir esate šviesos spindulėlis! Brangi Dėstytoja, kurią visados akimis palydėdavau, kai Jūs, žilaplaukė, sėdavote prie senos “Po-biedos” vairo ir mikliai nuvinguodavote šilto ir šalto mačiu-siu automobiliu Vilniaus gatvė-mis į Žvėryną, kur tiek metų su šeima gyvenote. Nejaugi Jūs neradote bendros kalbos su gretimos katedros kolega Z. Zinkevičium? Šiandien Lietuvai galima padėti tik vienas su kitu ranka ranson dirbant, tik tai širdis širdin einant! Lietuva, be-dale mūsų šalie, kas nutiks, jei tavo šviesiausieji sūnūs, labiausiai išprususios moterys ir kiti ištikimiausieji vaikai griebis vienas kitam už kaklo!

Nejaugi, miela Dėstytoja, per tiek metų pasikeitė? Ne-gali būti! Dėkui Jums už viską. Už tuos gerus, drąsinančius at-sisveikinimo žodžius. Tačiau, kai skaitau “Sandoroje” (1998 rugsėjis, psl. 14-15) Jūsų mintis, išdėstyta skyriuje “Trys mąsty-mai apie dorinį ugdymą”, man regis, prof. Zinkevičius savo veikla ir švietimo linija nė kiek nepieštaravo Jūsų nuomonei,

(Nukelta į 7-tą psl.)

“Aukuro” viešnağė Lietuvių dienose

AURELIJA M. BALASAITIENĖ

Cleveland'o LB apylinkė tęsia seną Lietuvos dienų tradiciją, kurią pradėjo 1954 m. pirmasis Cleveland'o LB apylinkės pirmininkas – visuomenininkas ir kalbininkas a.a. Stasys Barzdukas. Laikui bėgant keitėsi tos šventės pobūdis ir programa, pirmąsias šventes atšventus lietuvių ūkininko sodyboje su sportu, žaidimais vaikams ir trumpa menine programa. Ilgainiui Lietuvos dienos persikėlė į sales ir turtėjo programų įvairumu.

Šių metų lapkričio 7 d. vakare į Dievo Motinos parapijos salę susirinko gausus žiūrovų būrys į Hamiltono lietuvių dramos teatro “Aukuras” V. Alanto trijų veiksmų komedijos “Šiapus už dangos” pastatymą. “Aukuras” Cleveland'e gastroliuoja jau nebe pirmą kartą, tai publika tikėjosi pamatysianti aukšto lygio vaidinimą.

Prigresinus šviesas ir žiūrovams susėdus į vietas, Cleveland'o LB valdybos kopirmininkas dr. Raimundas Šilkaitis pasveikino susirinkusius ir pasiūlydė “Aukuro” teatro atvykimu. Atitraukus už dėgmą, stebėjome kuklias, bet veiksmą išryškinančias dekoracijas – Žvynakių buto salonėlį, kuriame yra ir rašytojo rašomasis stalas su rašomąja mašinėlė ir telefonu, ir kambario centre kukli sofutė, o šone neišvengiamas barėlis su stiklais, buteliukais ir kėdutėmis. Komedijos mintis sukasi apie kasdieninio gyvenimo problemas, neištikimybę, blaškymąsi ir abejones, tačiau galutinis sprendimas yra logiškas, pozityvus ir net pamokantis, kad kiekviena gyvenimo painiava gali būti išspręsta, jei veikėjų charakteriai savyje turi gilią moralę ir pareigos jausmų pagrindus.

Žaviai blaškosi rašytojo Žvynakio uošvė tarp linksmo ir kiek nerimto “profesorius” vaidmečio ir vienuolyno. Tą vaidmenį puikiai atliko “Aukuro” steigėja ir režisierė, Elena Dauguvietytė-Kudabienė. Neramus ir besiblaškantis komedijos rašytojas Matas, kurio vaidmenį atliko Algirdas Kimas, sunkiai gali susitaikyti su savo žmonos sprendimu skirtis, tačiau ir jis gale lieka nugalėtojas. Linksma ir flirtą linkusio profesoriaus Jurgio Švilpos vaidmenį įtikinančiai atliko Vytautas Taseckas, savo profesorišku elgesiu sukeldamas juoką publikoje. Dailininkas Jonas Kaulakis, pasidabinęs dailininkui charakteringa berete, scenoje dažnai vrayraja tiek savo balsu, tiek savo vaidyba, kartais arogantiškas, o

kartais ir patraukliai meilus. Jo žmona Alė, režisierės dukra Danutė Kudabaitė seka motinos pėdomis, iki paskutinės uždangos įtikindama žiūrovą savo beveik sentimentaliu, bet ir juoką sukeliančiu elgesiu. Marija Kalvaitienė, rašytojo Žvynakio žmona, išpūdingai blaškosi tarp savo meilės vyrui ir viliojimo... Į pabaigą visi grįžta ten, iš kur visi nesupratimai prasidėjo ir išsprendė problemas...

Ypatingai svarbu pabrėžti puikią režisūrą, kai kambarį yra kartu visos trys poros, bet reikia dairytis po sceną, nes kiekviena pora ką nors skirtingo veikia, nieko nėra statiško ar sustingusio bei dirbtino. Šalia komedijos teksto, aktorai savo veiksmus išryškina judesiais, veido išraiškomis, balso keitimu.

Po ilgų ovacijų uždangai nusileidus, Cleveland'o LB apylinkės valdybos kopirmininkas dr. Dainius Degesys padėjo “Aukuroi” už puikų vaidinimą, o mergaitės visus aktorius apdovanojo gėlių puokštėmis. Prie mikrofono prisitartinusi Elena Dauguvietytė-Kudabienė, vis dar pasidabinusi kaip “priešvestuvinė kelionė išvykstanti būsimoji nuotaka”, savo trumpu, bet labai jautriu žodžiu, iššaukus žiūrovų ašaras, trumpai nupaskodama “Aukuro” ilgametę istoriją ir dabarties problemas. Ateinančiais metais “Aukuras” švęs savo aukštinę sukaktį.

Nutilus plojimams, visi susirinkome parapijos svetainėje, kurioje buvo paruoštos puikios vaišės. Tai buvo proga pabendrauti su “Aukuro” žmonėmis.

Taip praėjo pirmoji Cleveland'o lietuvių diena. Sekmadienį Dievo Motinos parapijos šventovėje kun. Gediminas Kijauskas atnašavo iškilmingas Mišias, kurių metu giedojo populiarius Ritos Klorienės vadovaujamas choras “Exultate”. Po kavutės didžiojoje parapijos salėje galėjome gerėtis lietuvių dailės grupine ir foto menininko Algimanto Kežio fotografijų bei knygų paroda, taip pat jo naujausios knygos “Būties fragmentai” pristatymu. Parodą trumpu žodžiu atidarė visuomenininkas Algis Rukšėnas.

Tai buvo labai turiningos ir įdomios Cleveland'o lietuvių dienos, kurių metu galima buvo pasijuokti, pasigėrėti menu ir atgaivinti savo estetinius jausmus. Džiugu, kad Cleveland'o LB apylinkės valdyba, kurios didelę dalį sudaro jaunesnės kartos veikėjai, pajėgia tęsti tą gražią tradiciją ir jai tinkamai pasiruoti.

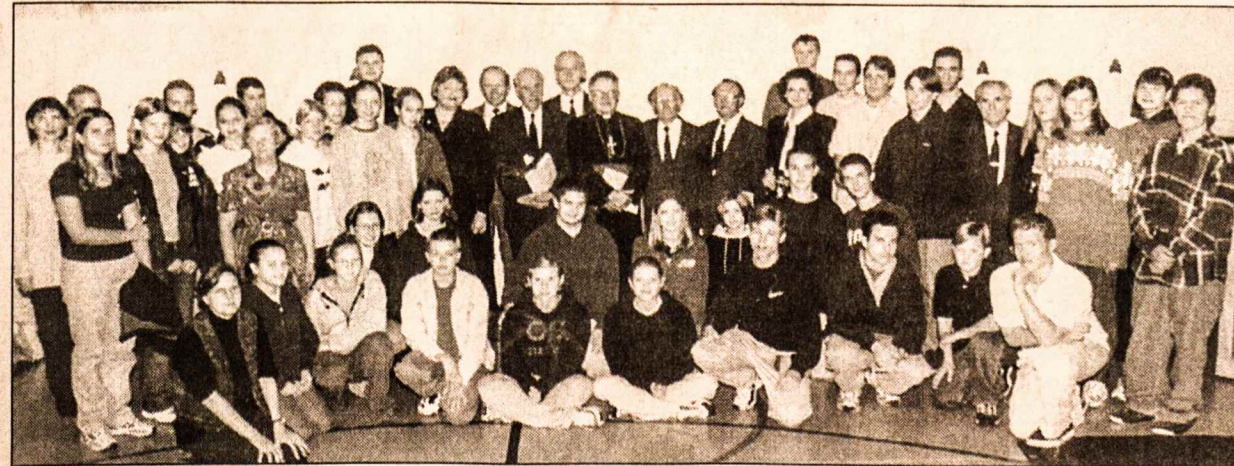

Toronto skautai-skautės 1998.X.4 pamaldomis Lietuvos kankinių šventovėje Mississaugoje atšventė dvigubą sukaktį – Lietuvos skautų 80-čią ir Kanados lietuvių skautų veiklos 50-čią. Mišias atnašavo prel. J. STAŠKEVIČIUS

Nuotr. A. Dailydės

Partizanų grupės “Girių aidas” koncerto klausosi Toronto Maironio mokyklos mokiniai, mokytojai tėvai ir vysk. P. Baltakis

Toronto lietuvių Maironio mokyklos vyresniųjų skyrių mokiniai ir mokytojai, sulaukę vyskupo P. Baltakio apsilankymo ir partizanų grupės “Girių aidas” koncerto 1998 m. rudenį

Kanados Lietuvių
Lithuanian Canadian
1573 Bloor St. West, Toronto, Ont. M6P 1A6

KL Fondo kapitalas daugiau kaip 2 milijonai dolerių yra neličiamas. Palūkanos skiriamos lietuviškai veiklai Kanadoje ir Lietuvoje.

Per 30 veiklos metų KLF paskyrė 1.3 milijonus dolerių lietuviškai kultūrai menui ir švietimui.

Testamentuose neužmirškite Kanados lietuvių fondo (Lithuanian-Canadian Foundation).

Visos aukos atleidžiamos nuo valstybinių pajamų mokesčių.

REMKIME KANADOS LIETUVIŲ FONDA!

"LKB Kronikos" leidimo paslaptis

Nijolės Sadūnaitės atsiminimai

JUOZAS VITĖNAS

Lietuvoj sovietmečiu vienas ilgiausiai išsilaikiusių pogrindžio leidinių buvo "Lietuvos Katalikų Bažnyčios kronika". Užsienio lietuvių spaudoje ji buvo sutrumpintai ar išties per spausdinama ir perduodama per Vatikano "Amerikos balso" ir kitus radijus.

Daugumai jos skaitytojų ar apie ją girdėjusių buvo įdomu, kas ją leidžia bei kaip ji pasiekia vakarus. Tai, žinoma, rūpėjo ir sovietų organams, kurie norėjo jos leidimą sutrukdyti. Todėl jos leidimas buvo stropiai saugoma paslaptis.

Dabar, Lietuvai atgavus laisvę, jos leidėjai aiškėja. Tai atskleidžia ir Nijolė Sadūnaitė savo senesniais išleistoje knygoje "Skubėjime daryti gera", kuri yra sudaryta iš anksčiau jos išleistų knygų "KGB akiratyje" ir "Gerojo Dievo globoje" bei papildyta archyvuose rasta medžiaga.

Apie savo įsitraukimą į "LKB kronikos" leidimą ji pasakoja: "Mirus sovietinių lagerių kankiniui kan. Petriui Raudai (kurį serginti trejus metus slaugiau), ankstyvą 1974 m. pavasarį grįžau į Vilnių. Kartą pas mane užėjo kun. Juozas Zdebskis. Jį gerai pažinojau, nes jis buvo mūsų – Švč. Mergelės Marijos Nekalto Prasidėjimo tarnaičių seserų kongregacijos – dvasios vadas ir dažnai vadovaudavo mūsų metinėms rekolekcijoms. Jis paklausė, ar nesutiktum perrašinėti ir platinti "Kronikos". Aš labai apsidžiaugiau, kad man tai pasiūlė... Tačiau kun. Zdebskis įspėjo, kad vienintelis atlyginimas, kurio galiu tikėtis už darbą, bus kalėjimas (181 psl.)

Nepaisydama to, Sadūnaitė ėmėsi šio darbo: Kroniką perrašinėti ir platinti su savo jaunystės drauge ses. Brone Kibickaitė. Paprastai viena garsiai diktavo, o kita rašydavo. Spausdindavo Vilniuje daugia-bučiuose namuose, pas žmones, kurie, kaip spėjama, nebuvo KGB sekami.

Taip besidarbuojant atėjo "atlyginimo valanda": "1974 m. rugpiučio 27 d., pasimeldusi Aušros Vartų Gailėstingumo Motinos koplyčioje, pareidama namo, parsinešiau LKB Kronikos Nr. 11... Savo kambarį

Solistai (iš dešinės) VIRGILIJUS NOREIKA, AUDRONĖ GAIZIŪNIENĖ ir akompaniatorius PAULIUS JARAMINAS, atlikę programą koncerto, kurį suruošė JAV LB Detroito apylinkės valdyba 1998.XI.8. Nuotr. J. Urbano

SKUBU PAS TAVE,

Kuri ant kelių
Brangiausią Kūdikį nešiojai,
Kuri pamynė žalią galvą,
Kad nekęstume nuodemių
vergijos,
Kad aš nebraižiočiau po purvą –
Tu tautoms parodė vienintelį
Išsivadavimo kelią, –
Trokšti mus kiekvieną vesti
Pas savo mylimiausią Sūnų...

Skubu pas Tave, MOTIN,
Prašyti užtarimo:
Išmokyki mane
Mylėti Kristų,
Nešioti savo širdį,
Kaip Tu tada,
Galantai rūšiam vėjui,
Ir smėliui tyškant į akis,
Sužvarbusi sėdėjai
Ant asilo ar stygojai nedrąsi
prie tako,
Tik žvilgsniu nebyliu
tyliai, be jokios dejonės klausei:
– Ar dar toli Betliejus?...

Skubu prie Tavo kojų,
Maloninga Karaliene,
Kad padrasintum mane, –
Juk Tu gerai žinai, –
Koksai esu be galo silpnas.

Žinai, kaip daug jėgų,
Tvirtumo stinga...
O Tu – juk prieglobstis silpnųjų.
Tad neatstumk mane,
Galingiausioji Valdove!
Gerumo inde,
Skęstančių Globėja!
Ne vienas pajuto
Tavo dosnią širdį,
Nes meilės turtai
Esi apdovanota gausiai.

Štai kodėl bėgu prie Tavo
Lyg kūdikis iš tolo
Motiną pamatęs.
Bėgu prie Tavo
Lyg išsilgusi banga smėlėto
kranto.
Tarytum lapas, rudenio
Šalnų pakąstas,

Nuo medžio slėstu
Erdvėmis prie Tavo kojų,
Rožančiaus ir kiekvienos
Mažos sugrudusios širdies
Pasaulio ir žmogaus,
Teisėta Šeiminiuke...
Išklausyk maldos bedalio
žemės vaiko...

Montrealis, 1997.09.24-25
kun. K. J. Ambrasas, SJ

niais tos gyvenvietės gyventojais. Tapau namų 'sarge', nes tie žmonės išeidavo į darbą. Ten gyvendama parašiau dvi atsiminimų knygeles 'KGB akiratyje' ir 'Gerojo Dievo globoje'... Gyvendama Pamaskvėje, aš apytikriai kas du mėnesius atvažiuodavau į Lietuvą apsidairyti, ar išėjusį naują 'LKB Kronikos' numerį čia pavyko perduoti į Vakarus. Mat galimybių perduoti į Vakarus ieškodavome visi 'Kronikos' leidėjai ir patikimi jos talkininkai. O tuomet, Michailo Gorbachio laikais, ėmė Lietuvoje lankytis daugiau turistų iš Vakarų ir neretai pavykdavo 'Kroniką' perduoti per juos" (187-9 psl.).

Kroniką perduoti taip pat padėdavo S. Kovaliovas, jo sūnus bei žmona ir viena baptistų šeima, kuri turėjo teisę lankytis Amerikos ambasadoje, kur ji susitikdavo su kitais žmonėmis ir per juos perduodavo "Kroniką".

1987 m. kovo mėn. Sadūnaitė iš Maskvos parvažiojo į Lietuvą pasitikrinti, ar nereikia perduoti į Lietuvą naujo "Kronikos" numerio. Ji perrašė "Kronikos" 73 nr. dviem kopijomis, kurių vieną pasilikto nuvežti į Maskvą. Jai būnant pas ses. A. Jakuntavičūtę, čekistai 1987 m. balandžio 1 d. padarė kratą. Sadūnaitė pasislėpė spintoje ir bandė sunaikinti turėtą "Kronikos" kopiją. Ji buvo surasta ir suimta. Tardymo metu ji buvo kažkuo paveikta – paralyžavo jos valią ir ji pasirašė kažkokį raštą, kuriame pripažino, kad ji yra nusikaltusi sovietų įstatymams ir buvo paleista (191 psl.).

Nepaisydama to, ji ir toliau veikė. 1987 m. rugpiučio 23 d. ji dalyvavo mitinge ir pirmoji pasakė kalbą prie A. Mickevičiaus paminklo Vilniuje, kur buvo viešai pareikalauta panaikinti Molotovo ir Ribbentropo 1939 m. sutartį. Po penkių dienų, jai vykstant iš Vilniaus į Kauną ir vežant naują "Kronikos" numerio mikrofilmą, buvo milicijos sulaikyta ir 30 val. vežiojama gąsdinant susidorojimu.

1987 m. gruodžio mėn. ji su didele žmonių grupe pasirašė Gorbachiovui laišką, prašydami, kad būtų nutraukta paminėti Vasario 16-ją. Sekančių metų vasario 6 d. buvo gatvėje užpulta ir sumušta, o vasario 16 d. suimta ir išlaikyta iki vidurnakčio. Tuo metu ji buvo paveikta kažkokiais spinduliais, nuo kurių jai pasidarė silpna.

1988 m. balandžio 3 d. ji su grupe žmonių parašė Amerikos kongreso nariams prašydama, kad prez. Reaganas per pasitarimą Maskvoje gegužės mėn. primintų Lietuvos reikalus, o prez. Reaganui esant Maskvoje buvo jam įteiktas raštas, kurį pasirašė Sadūnaitė, Terleckas, du estai ir vienas latvis. Grįžusi iš Maskvos birželio 8 d. buvo suimta ir kelias valandas išlaikyta KGB įstaigoje.

1988 m. lapkričio 14 d. su didele Sovietų Sąjungos demokratinio judėjimo narių grupe dalyvavo Amerikos ambasadoriaus Maskvoje rezidencijoje susitikime su Amerikos kongreso nariams ir Amerikos Helsinkio grupe.

Tai buvo jau Gorbachiovo "perestroikos" metu, Lietuvai laisvėjant. 1989 m. vasarą ji gavo kvietimą dalyvauti pasaulio jaunimo maldos dienoje Prancūzijoje. Po to ji lankėsi Vokietijoje, Italijoje, JAV-se – išbuvo užsieny pusantrų metų. Knygos pabaigoje užsklandos vietoje ji rašo: "Žmonės šiandien mane pamatė dažnai nustemba: jie girdėję ar skaitę, kad aš užsienyje Amerikoje ar Šveicarijos pilyje gyvenu, o pasirodė, aš čia, Lietuvoje – Lietuvoje, širdelės, Lietuvoje su visais jūsų džiaugsmiais ir vargais... Dabar rūpinuosi ir remiu tuos žmones, kuriems tikrai reikia pagalbos. Materialinę pagalbą jiems gaunu iš daug kur... Žmonėms rūpi, ar esi laiminga? Aš laiminga, kai kitus matau laimingus, kai matau šventai kenčiančius, kai sutinku gerą žmogų. Laiminga, kai, anot šv. Pauliaus, gali būti visiems viskuo: slauge, valytoja, lankytoja, dalytoja..."

Nijolė Sadūnaitė, SKUBĖKIME DARYTI GERĄ. Sudarė, parengė ir redagavo Loreta Paulavičūtė. "Katalikų akademijos" leidykla. Vilnius, 1998 m. Tiražas 5000.

1998 m. spalio pradžioje Prienuose buvo paminėta "Žiburio" gimnazijos 80-ties metų sukaktis. Šventoriuje buvo pastatytas ir pašventintas paminklinis koplytstulpis šios gimnazijos steigėjui ilgamečiui direktoriui kunigui FELIKSUI MARTIŠIUI

"Kaip aš buvau ministru?"

(Atkelta iš 6-to psl.)

bet tik kur kas giliau, brandžiau, sparčiau ir krikščioniškai konkrečiau norėjo išspręsti tuos ilgai Jūsų teorizuotus klausimus, kuriuos Jūs jau visą dešimtmetį kedenote nuo tų atmintinų akimirų, kai prof. V. Liutikas 1988 m. gruodžio mėn. perskaitė Maskvoje Sovietų Sąjungos mokytojų suvažiavime Jūsų bendrai su mokyto L. Tupikienė parengtą švietimo pertvarkos programą. Kas tiks anais laikais jaučiami, tas nūnai netinka Jupiteriui.

Negerai, kad mūsų būvę gretimų katedrų kolegos negalėjo rasti bendros kalbos tiems švietimo ir auklėjimo klausimams, neįstengė užmegzti sutartinos kalbos, o kišo vienas kitam pagalius ir ratus, ypač tam, kuris gebėjo, galėjo ir drąsiai ryžosi labai uoliai, ištikimai ir kirkščioniškai stengėsi iš visų jėgų vežti sunkų pedagogikos vežimą. Mums, Jūsų mokinims, labai labai skaudu, kad taip atsitiko, kad Jūsų poelgis ir laikysena per prof. Z. Zinkevičiaus ministeriavimo laiką užtemdė tą Jūsų šviesų paveikslą, kurį lig šios dienos, mes, Jūsų buvę studentai, nešiojome savo širdyje.

Menu stojamuosius egzaminus ir universitetą lietuvių kalbos ir literatūros specialybėn. Parašęs lietuvių rašto darbą, atsakinėjau apie Maironio lyriką, o mano atsakymų atidžiai klausėsi nepažįstama, bet mašli ir įdėmi dėstytoja Vanda Zaborskaitė. Kalbu dešimt, penkiolika ir daugiau minučių apie egocentrinę ir kitas Maironio poezijos temas, o mano gimnazistiskas žinių akumuliacijas lyg ir silps-tai, bet dėstytoja vis viena toliau leidžia man postringauti. Žiūriu, išsitraukusi mano rašto darbą, kur parašytas trejetas, perbraukia, parašo ketvertą, o bendrą pažymį į egzaminų lapą įrašo 5. Taip tokiais pačiais įvertinimais ir visus kitus egzaminus išlaikiau. O paskui: pirmasis kuklus mano proseminarinis darbas – S. Nėries eil. "Done-laitis" analizė. Ta pati buvusi egzaminatorė dėst. V. Zaborskaitė man ir sako: "Studijuokite, Ambrasai, literatūrą". O tas ožys Ambrasas, kad nereikėtų brangių mūsų tautos rašytojų ir poetų, net pačių literatūros kūrinių kraipyti, ant nustatytų sovietinės kritikos kulpalių ir šablono tempi, sąmoningai pasiliko prie sausų linksniuočių, asmenuočių ir paradigimų mokslo, nes "stalas, stalo, stalui", tiek Hitlerio, tiek Stalino, tiek ir mūsų laikais lygiai taip pat tebelinksniuojamas. O tos vargšės literatūros narpliotojai dar ir dabar sykiais kur ne kur pažiaugčioja anų penkiasdešimtmečio laikų posmais ir diti-rambais.

Kodėl prisiminiau šią brangią ir mielą Dėstytoją, jau seniai tapusią garbinga daktare ir profesore, mūsų literatūros ir iš vi-

so kultūros labai nuveikusią nepaprastai daug ir vertingų darbų? Užtat, kad tie universiteto laikų švietuliai, mūsų dėstytojų pasakytą ir neretai sumaniai nutylėti žodžiai nešė mus tarsi sparnais per juodas ir niūrias mokslo ir kasdienės darbo praktikos sovietinės naktis, vis žadino mūsų dvasią ir liepė ieškoti, kilti, kelti kitus ir joki būdu nenurimti. Tik kaip liūdna ir skaudu, kad protingiausieji ir šviesiausieji mūsų tautos žmonės, pakumščioti žalingų įtakų ar pastūmėti asmeniškumo, sulipę iš savo palėpį ir bendrą tautos kultūros ar švietimo valdymo vežimą, nesuranda vieningo posmo, nesugeba užtraukti išvien kartu tos pačios dainos, nepajėgia traukti išvien, kartu, sutartinai. Deja, deja!

Vartau eilinį katalikiško leidinio "Sendoros" numerį (1998 rugsėjis) ir negaliu atsistebėti šio žurnalo redaktorių ir leidėjų nuovoka, pažiūromis ir redakcine politika. Tie žmonės, kurie stoji skersai (tatai nesky pabrėžta minėtoje Z.Z. knygoje) teisingai pasirinkto prof. Z. Zinkevičiaus švietimo pertvarkos kelio (hab. dr. Meilė Lukšienė, Lietuvos respublikos prezidento patarėjas Darius Kuolys, kaip iš Z.Z. knygos galima spręsti, įtaigojamas "tamsių jėgų", seimo narys dr. Žibartas Jackūnas, atlikęs ne itin garbingą vaidmenį buvusio ministerio Z.Z. darbo metais), dabar visi pakliuvo į šio žurnalo garbingus puslapius (medžiaga šia tema parengė Virginija Genienė, atrodė, visiškai ne šios redakcinės kolegijos, nei iš artimų bendradarbių skelbiamo sąrašo asmuo). Žmogaus, kuris iš tikrųjų per savo trumpą ministeriję laiką kliošė tikrai katalikiškais principais ir stengėsi juos įgyvendinti praktiškai, nepajėgta Jam straipsniu užsakyti ir savo minčių išdėstyti. O juk tatai katalikiškos minties tribūna! Tatai katalikiškos švietimo gairės! O ką radome tuose trijuose abstrakčiuose "mąstymuose" apie dorinį auklėjimą? Kokius kriterijus dorinio auklėjimo akmenis? Bent jų gairės? Vien raizgūs samprotavimai ir prieštarin-ga painiava. Čia dar kvepia sovietinė mąstysena: "dorovės elementas – nebūtinai pilietinio ugdymo komponentas". Praėjus dešimt metų po nepriklausomybės atkūrimo, juokinga ir grau-du skaityti tokius tautinės mokyklos koncepcijos autorių samprotavimus. Vargšė mūsų mokykla! Koks tad apgalvintas mūsų švietimas! Ypač koks iki šiolei neturintis savo krikščioniško veido dorinis mūsų jaunimo auklėjimas!!! Tarsi mes būtume Vidurinės Azijos ar Sibiro ainiai. Tarsi mes prieš vienuliuką metų nebūtume atšventę 600 metų krikščionybės sukakties. Dar kartą noromis nenoromis imi ir su gauduliu save ir kitus nerimintys klausai: "Quo vadis, Lietuva? Quo vadis, mūsų švietime?"

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Trisdešimt antroji literatūrinė popietė su rašytoja Ale Rūta įvyks 1998 m. gruodžio 6, sekmadienį, Šv. Kazimiero parapijos salėje Los Angeles, CA. Pradžią 12.15 val. p.p. Programoje kalbės Los Angeles Lietuvių fronto bičiulių pirm. dr. Z. Brinkis, su naujausiu rašytojos romanu "Skamba toluoj" dalyvius supažindins poetas B. Brazdžionis, dainuos LA vyrų kvartetas, akompanuojant R. Apeikytei, ištraukas iš Alės Rūtos kūrybos skaitys Los Angeles dramos sambūrio aktorai ir pati autorė, savo poeziją – B. Brazdžionis. Bus pietūs. Popietę rengia Los Angeles Lietuvių fronto bičiuliai.

Balzeko lietuvių kultūros muziejus Čikagoje š.m. gruodžio 13, sekmadienį, 5.30 val.p.p. muziejiaus "Gintaro" salėje rengia 32-ąjį iškilus visuomenininko pagerbimo pobūvį-pietus. Ši kartą bus pagerbtas labai nusipelnęs lietuviškojo veikloje kun. Antanas Saulaitis, SJ, lietuvių jėzuitų provincijolas. Išsintiūnėtuose kvietimuose anglų kalba supažindinama su kun. A. Saulaičiu, SJ, gyvenimu ir veikla. Pagerbtųjų pietūs – \$100 asmeniui. Vykiančioje loterijoje bus galima laimėti kelionę į Lietuvą dviem asmenim; bilieto kaina \$10 (JAV).

Lietuvių žurnalistų sąjungos (JAV) žiniaraštis "Mūsų pasaulyje", nr.2, 1998 m. spalio mėn., skaitytojus supažindina su mirusiais bei amžius sukaktis švenčiančiais JAV lietuviams žurnalistais, rašo apie Algimanto Taškūno parengtą ir išleistą knygelę "Nereikalingų žodžių rinkinys", kurioje paskelbta apie 1200 barbarizmų, nevartotinų lietuvių spaudoje, nes vietoj jų turime puikiausių atitikmenų lietuvių kalba. Rinkinį galima gauti už \$7 (JAV) užsakant šiuo adresu: A. Taškūnas, P.O. Box 777, Sandy Bay, Tasmania 7006, Australia. Pranešama apie Žurnalistikos enciklopediją, išleistą Vilniuje. Ją galima gauti kreipiantis į leidyklą "Pradai", Vrublevskio g. 6, 2600, Vilnius. Lietuvių žurnalistų sąjungos (JAV) adresas: 71 Farmers Ave., Plainview, NY, 11803, USA.

Lietuvos kultūros ministerija remia išėjimą, rašo ELTA (1998.XI.11) ir pranešė, kad lapkričio 6 d. Vilniuje baigėsi Lietuvos seimo ir JAV lietuvių bendruomenės atstovų komisijos posėdis. Penkias dienas trukusiuose pasitarimuose tarp kitų klausimų buvo panagrinėti ir paramos užsienio lietuvių bendruomenėms klausimai. Lietuvos kultūros ministeris Saulius Šaltenis ir JAV LB krašto valdybos pirm. Regina Narušienė pasirašė memorandumą, kuriame sutariama bendradarbiauti tvarkant išėjimo archyvus, finansškai remiant jų žiniasklaidą. Taipgi numatoma istorinėse Lietuvos vietovėse rengti išėjimo jaunimui auklėjamojo pobūdžio kūrybines stovyklas. Memorandumu pasisakyta už bendradarbiavimą atstatant Medininkų pilį, paverčiant ją vietovę kultūros centru; taipgi ketinama kartu rengti įvairius kultūros renginius, organizuoti JAV Vinco Kudirkos 100-tųjų mirties metinių minėjimą 1999 m. Lietuvos kultūros ministerija kasmet skirs lėšų JAV lietuvių bendruomenėi vaizdažuostėms, kompiuterių programoms ir kt.

Muz. prof. Saulius Sondeckis, žymusis dirigentas, Lietuvos kamerinio orkestro įsteigėjas ir ilgametis vadovas, šiemet mini savo muzikinės bei kūrybinės veiklos 50-metį. Sukaktuviniškas gimė šiauliuose 1928 m. spalio 11 d. Dar jaunas garsėjo kaip smuikininkas, dėstė Čiurlionio meno mokykloje, kur suorganizavo orkestrą ir jam vadovavo, nuvedęs jį iki premijavimo tarptautiniuose konkursuose. "Lietuvos aidas" (1998.X.21) rašo, kad sukaktuvinišką sveikino Lietuvos ministeris pirmininkas G. Vagnorius. Sveikinimas buvo įteiktas spalio 19 d. Valstybinėje filharmonijoje Vilniuje prieš jungtinių grupių koncertą, surengtą S. Sondeckio veiklai paminėti. Tuo koncertu pradėtas muzikinių renginių ciklas minint šią neeilinę sukaktį. Kaip spaudoje rašoma, S. Sondeckis spalio 14 d. didžiojoje St. Peterburgo filharmonijos salėje dirigavo J. S. Bacho Didžiąsias Mišias H-moll, spalio 16 d. ten pat V. A. Mocarto Mišias.

Naujas istorijos ir kultūros žurnalas "Žiemgala" pradėtas leisti Kaune, pakeitęs tuo pačiu pavadinimu jau anksčiau leistą laikraštį. Žurnalo vyr. redaktorius V. Didžpetris rašo, kad šio leidinio tikslas esąs supažindinti visus, besidomincius šiaurės Lietuva. Pirmajame numeryje rašoma apie Lygumų (Pakruojų raj.) parapijos archyvą ir biblioteką, apie vieną seniausių Lietuvos "Aušros" muziejų šiauliuose, apžvelgiamas šiauriečių žodynas, paskelbtos kai kurios joniškėčių parklės; rašoma apie Pasvalyje gimusį prof. dr. Petrą Avižonį. Visų tų įvairių straipsnių straipsniaus paskelbiamos latvių ir anglų kalbomis.

Vlado Jurgučio, pirmojo Lietuvos banko valdytojo, 1990 m. įsteigtą premiją šiemet gavo Stasys Sajauskas ir Dominikinas Kaubrys, išleidę knygą "Lietuvos Didžiosios kunigaikštystės numizmatika". Elta skelbia, kad šis Vilniaus universiteto Archeologijos katedros rekomenduotas darbas yra didžiausias ir išsamiausias veikalas apie Lietuvos pinigų pradedant XII šimt. iki 1707 metų. Knygoje analizuojamos pinigų atsiradimo prielaidos, monetų evoliucija, kalyklų veikla. Pateikti monetų tipai, aprašymai apie jų ypatybes, kalyklų ženklai, spaudų skirtumai, informacijos šaltiniai. Išspaudintos 357 iliustracijos, aprašytos 2622 monetų atmainos.

Vilniuje "Vartų" galerijoje Valijos princas Charles litografijų paroda susilaukė didelio lankytojų susidomėjimo ir gero įvertinimo, rašo ELTA (1998.X.29). Per š.m. spalio mėnesį parodą aplankė daugiau kaip 5000 žmonių. Peizažai, kairuotajam po 600 litų, buvo beveik visi išparduoti. Už parduotus paveikslus surinkti pinigai, laikintys karališkos tradicijos, skiriami Valijos princas labdaros fondui. Vieną litografiją Jungtinės karalystės ambasadorius Lietuvai Ch. Robbins spalio 26 d. įteikė Lietuvos prezidentui V. Adamkui ir jo žmonai.

Lietuvos televizijos filmų studijos vadovas Juozas Sabolius papasakojo J. Čekanauskaitę ("Lietuvos aidas" 1998.X.17) apie dokumentinių bei vaidybinių filmų kūrimą šiuo metu. Vienas pačių didžiausių darbų esąs režisieriaus A. Galinio kuriamas filmų ciklas Lietuvos vardo tūkstantmečiui paminėti. Tai istoriniai filmai, kurių numatoma sukurti penkiolika – po du kasmet iki 2009 metų, jei užteks lėšų. Didžiausias dėmesys dokumentiniams filmams, nes norima parodyti tautos kultūrai bei garsinimui nusipelnusius žmones. Žiūrovai jau matė filmą apie politiką, baigiamas kurti filmas apie Lietuvoje išgelbėtus žydus, kuriamas apie kompozitorius Antaną Rekašį, lakūną Jurgį Kairį. Stengiamasi pateikti ir vaidybinių filmų. Jau sukurta filmas pagal Sofijos Kymantaitės-Čiurlionienės pjesę "Aušros stūnis", kuriame atskleidžiamas knygnešij laikotarpis. Stropiai rengiamas filmas "Stasys Lozoraitis – Lietuvos diplomatinis šefas". Filmuojama Italijoje ir Lietuvoje. Naudojami diplomatai archyvais. Tai labai didelis darbas.

Adomo Mickevičiaus 200-osioms gimimo metinėms paminėti š.m. spalio 14 d. Čekijos Prahėje, Lenkijos ambasados koncertų salėje įvyko renginis, kuriame dalyvavo lietuvių aktorai Virginija Kochanskytė ir Petras Vlasovas, skelbia "Lietuvos aidas" (1998.X.21). Apie lenkų, čekų ir lietuvių kultūrinius ryšius kalbėjo Lenkijos ambasadorius M. Pernalis ir Lietuvos ambasadorius Vyngantas Grinis. Lietuviai aktorai atliko naują programą "Pilgrimo keliu", skirtą A. Mickevičiaus sukaktiai. Poezija jie skaitė lietuvių ir lenkų kalbomis. Lietuvos ambasadoje surengtame koncerte jie deklamavo A. Mickevičiaus, O. Milašiaus, V. Mačernio, V. Šimborskio, J. Marcinkevičiaus, S. Gedos ir P. Širvio poeziją. Programa "Pilgrimo keliu" šiuo metu keliauja po Lietuvos miestus. Programoje atskleidžiama įvairių laikotarpių A. Mickevičiaus kūryba ištraukomis iš dramų, sonetų, lyrikos. Anot V. Kochanskytės, ginčai apie tai, kieno poetas A. Mickevičius, neverti dėmesio – jis didis poetas, gimęs Lietuvoje, rašęs lenkiškai ir miylėjęs abi tėvynes. Snk.

PRISIKĖLIMO
PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8
Telefonai: 416 532-3400 ir 532-3414
FAX: 416 532-4816
Anapilyje telefonas: 905 566-0006

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r. iki 8 v.v.; šeštadieniais nuo 9 v.r. iki 1 v.p.p.; sekmadieniais nuo 8.45 v.r. iki 12.45 v.p.p. ANAPILYJE: sekmadieniais nuo 9 v.r. iki 12.30 v.p.p.; antradieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 1 v.p.p. iki 8 v.v.

AKTYVAI per 58 milijonus dolerių

MOKA UŽ:	IMA UŽ:
90-179 d. term. ind.3.75%	Asmenines paskolas nuo 7.75%
180-364 d. term. ind.3.75%	
1 metų term. indėlius4.00%	Sutarties paskolas nuo 7.75%
2 metų term. indėlius4.10%	Neklin. turto paskolas: Su nekeičiamu nuosimčiu 6.10%
3 metų term. indėlius4.20%	1 metų 6.10%
4 metų term. indėlius4.25%	2 metų 6.20%
5 metų term. indėlius4.50%	3 metų 6.30%
1 metų GIC-mėn. palūk.3.75%	4 metų 6.35%
1 metų GIC-met. palūk.4.25%	5 metų 6.40%
2 metų GIC-met. palūk.4.35%	Su keičiamu nuosimčiu 5.95%
3 metų GIC-met. palūk.4.45%	
4 metų GIC-met. palūk.4.50%	
5 metų GIC-met. palūk.4.75%	
RRSP, RRIF ir OHOSP3.50%	
RRSP ir RRIF-1 m. term. ind.4.25%	
RRSP ir RRIF-2 m. term. ind.4.35%	
RRSP ir RRIF-3 m. term. ind.4.45%	
RRSP ir RRIF-4 m. term. ind.4.75%	
RRSP ir RRIF-5 m. term. ind.4.75%	
Taupomąją sąskaitą2.00%	
Kasd. pal. taupymo sąsk.2.00%	
Kasd. pal. čekių sąsk.2.00%	
Amerikos dol. kasd. pal. taupymo sąsk.2.75%	

Duodame asmenines paskolas iki \$50,000 ir mortgicijus iki 75% įkainoto turto vertės (iki \$250,000). Parduodame pinigines perlaidas (money orders) ir kelionių čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas.

Kiti patarnavimai "INTERAC-PLUS" kortelė

Mūsų tikslas – ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

SPORTAS

"Aušros" žinios

– "Aušros" jaunesnieji ir vyresnieji krepšininkai šį sekmadienį lapkričio 29 dieną žaidė Prisiškimo parapijos salėje po paskutinių Mišų (12.15) žais tarpusavio draugiškas rungtynes. Kviečiame visus.

Atvyksta Lietuvos komanda

Šių metų lapkričio 30 d. į Hamiltoną atvyksta Lietuvos jaunių (16-17 m.) rinktinė krepšinio komanda. Komanda dalyvaus "Subway International Shootout" krepšinio turnyre, kuris įvyks gruodžio 2, 3, 4, 5 d.d. Cathedral High School (30 Wentworth St. N.) patalpose. Šiame kasmet prestižu au-gančiame krepšinio turnyre taip pat dalyvauja trys komandos iš Hamiltono ir dvi iš Tennessee, JAV.

Lietuvos komandą sudaro gynėjai – Mindaugas Brazys, Simas Jasaitis, Marius Granzbergas, Tomas Lisauskas, Paulius Maciulevičius, Vladas Ignatavičius; puolėjai – Vytautas Danielius, Saulius Kuzminskas, Matas Niparavičius, Andrius Montrimas, Martynas Dipartas, Bartas Samaitis. Jų treneris yra Algirdas Milonas, trenerio asistentas – Vitolas Masalskis. Tikrai didelė garbė, kad komanda sutiko savom lėšom atvykti į varžybas. Ši komanda neseniai sudaryta, tačiau jau laikoma viena iš stipriausių Europoje. Visa lietuvių visuomenė

yra kviečiama atvykti pamatyti, pasigėrėti ir paremti Lietuvos rinktinę! Auksinė proga pamatyti ateities "sabonius, marčiulionius bei ilgaukus". Dėl smulkesnių informacijų prašome kreiptis į Ray Kybartą 529-7871 arba Marijų Gudinską 547-4536. R.K./M.G.

Veiklos žinios

Povilas Vanagas ir Margarita Drobizko pirmą kartą pasirodė ant ledo prieš 10 metų. Pirmieji pasirodymai tarptautinėje plotmėje nebuvo labai sėkmingi, tačiau laikui bėgant jie įgavo daugiau patirtimo ir iškilo į pasaulio geriausių dešimtuką. Šiuos metus pradėjo dar sėkmingiau. Lenkijoje vykusiose tarptautinėse šokių ant ledo čiuožėjų varžybose jie laimėjo antrą vietą. Neseniai Paryžiuje pasibaigė daug svarbesnės Zall'ue taurės varžybos, kuriose lietuvių pora laimėjo 3-čią vietą.

Vidmantas Urbonas Meksikoje vykusiose triatlono varžybose 76 km atvirame plaukime buvo antras. Jo laikas 31 val. 19 min. 40 sek. Nuo M. Rodriguezo, daugiau įpratusio prie aukštikalnių, atsiliko 5 km. V. Urbonas atsilieko M. Rodriguezui aplenkdamas jį 3600 km dviračių lenktynėse.

Kauno "Žalgiris" Europos krepšinio lygos pirmenybėse po sunkios ir permainingos kovos nugalėjo Istanbul krepšininkus 64:59. Iki šiol Istanbul komanda buvo šioje lygoje pirmoji. A.S.

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

kant rinkimų vajų, atrodo, kol kas užtikrinto laimėjimo nėra. Vieni apkalusinėjamai duoda pirmenybę keliais nuosimčiais Kvebeko partijai, kiti – liberalams. L. Bouchard vienu metu buvo apkalintas pensininkų vaistų programos sumažinimu: vargšesni pensininkai, neturėdami pinigų pirkti reikalingų vaistų, ypač gydymuisi nuo chroniškių ligų, dažnai be reikalo atsiduria ligoninėse ar net miršta. Montrealio "The Gazette" net davė konkrečius rezultatus: apie 120 žmonių mirė ir beveik 4,000 atsidūrė ligoninėse. Atrodė, kad J. Charest dėl to kaltinimo pažengs į priekį, bet taip neįvyko. Lemiamuose lapkričio 17 dienos kandidatų debatuose televizijoje (deja, kalbėjo tik prancūziskai, o vertėjai nelabai sklandžiai vertė į anglų kalbą) tarp įvairių smulkesnių dalykų buvo iškeltos ir vaistų programos bėdos bei sekančios planuojamos "laiminio" atsisakymo referendumo įtaka Kvebeko ekonomijai, bet lemiamos žodinio smūgio debatai arenoje nesimatė. Apkalusinėmuose dar yra gana daug neapsisprendusių balsuotojų ir todėl atrodo teks laukti balsavimo dienos, kada paaiškės laimėtojas.

Holokausto atminimo diena turėtų netrukus būti įgyvendinta įstatymu Ontario provincijoje. Konservatoriaus Ted Chudleigh pasiūlymas parlamente jau praėjo dvi "skaitymo sesijas" lapkričio pradžioje ir dabar telieka trečias "skaitymas", kur irgi nelaukiama parlamentarų pasipriešinimo, ir pasiūlymas taps priimtas. Tokia atminimo diena ne tik duos progos kasmet apsvaistyti neperseniausiai žydų patirtą masinių žudynių katastrofą, bet ir patvirtinti kitus genocido ir sistemingus žmonių naikino atvejus.

Kanada pažadėjo pagelbėti Rusijos žmonėms, gyvenantiems šiaurės arktinėje zonoje, kurie užklupti žiemos šalčių be maisto ir kuro atsargų, sunkiai verčiasi. Rusijos ekonominė suirutė ir blogas šių metų derlius privedė prie šios didelės krizės.

Užsienio reikalų ministeris L. Axworthy informavo, kad pagalbos detalės jau tvarkomos su Rusijos vicepremjėru G. Kulik. Planuojama parūpinti šiltos aprangos bei kuro už \$5 milijonus ir apie \$10 milijonų vertės grūdų. JAV ir Europos sąjunga jau sutiko parūpinti paramos kitoms Rusijos sritims už \$1.5 milijonų. L. Axworthy ir Rusijos užsienio reikalų ministeris I. Ivanov kartu ta proga pareiškė spaudai, kad Kanados-Rusijos santykiai tapo neseniai vėl atstatyti į vėžes po diplomatinio sutrikimo, kai Kanada atšaukė planuotą "Team Canada" kelionę į Rusiją ir Rytų Europą ryšium su aukštųjų valdžios sluoksnių pasikeitimais Rusijoje.

Peel apygardoje, kurioje gyvena 900,000 gyventojų ir kuri apima Mississauga, Brampton ir Caledon miestus, automobilių judėjimas padidėjo dvigubai per paskutinius porą metų. Net 1.2 milijono autovežiminių įvažiuoja ar išvažiuoja iš Peel kasdien tarp 7 val. ryto ir 7 val. vakaro. Planuojama plėsti kelių tinklą, pratęsiant 410 ir 427 kelių tolyn į šiaurę, praplatinant 5 ir 10 kelius Mississaugos miesto ribose, bet taip pat planuojama įrengti daugiau automobiliams statyti aikščių, kur vairuotojai galėtų palikti dalį automobilių ir susidėti važiuotui toliau vadinamą "car pool". Be dabartinių 5 aikštelių planuojama įrengti dar aštuonias strategines vietas, kuriomis kuo daugiau reguliariai keliaujančių ir darbą vairuotojų galėtų pasinaudoti.

Kas naujo Europoje?

Europos futbolo taurės rungtynėse Belgijos Briuge komanda po pratęsimo įveikė Stuttgarto atstovą pasekme 3:2. Belgų vienuolikėje žaidžia mūšikis Jankauskas. Vokiečių televizijos komentatorius tuoj pat pažymėjo, kad Lietuvos rinktinės žaidėjas yra labai pavojingas, įkirsdamas gražius įvarčius. Lietuvis turėjo keletą "šimtaprocentinių" progų, tačiau kamuolys pralėkdavo arti skersinio. Ant sportinių marškinėlių pečių didelė raidė įrašyta pilna pavardė "Jankauskas".

Kopenhagos "Brøndby" vienuolikėje taip pat žaidžia Lietuvos rinktinės futbolininkas Aurelijus Skarbalis. Ant jo sportinių marškinėlių įrašytas tik vardas. Tačiau vokiečių televizijos komentatorius visuomet jį vadina "Litauer" ištar-damas gan taisyklingai pavardę.

Glasgovo "Rangers" vienuolikėje žaidžia A. Kančelskis. Atgavus nepriklausomą Lietuvą, jis pasisiūlė žaisti už gintarų kraštą, tačiau kartu paprašęs gan didelio atlyginimo. Tuo metu Lietuva negalėjo mokėti tokios sumos, tad jis perėjo į Maskvos klubą, kuris po metų jį pardavė už milijoną dol. Anglijos "Manchester United" vienuolikei, o ši už dar didesnę sumą skotams. Stebėjau A. Kančelskį Vokietijos televizijoje rungtynėse prieš Vokietijos "Leverkusen" vienuolikę. Ant jo marškinėlių pavardė įrašyta su "s" raidės galūne, nes jo tėvas yra lietuvis, o motina ukrainietė, tad vokiečiai jį pavadino ukrainiečiu, bet su rusišku pasu, nes jis žaidžia Rusijos rinktinėje.

Vokietijos atvirose šokių pirmenybėse Australijai atstovavo K. Johnson ir Tomas Atkocevičius. Televizijos ekrane aiškiai ir taisyklingai buvo įrašyta mūšikio pavardė, taip pat komentatoriui pasakant, kad australas yra lietuvių kilmės. Šviesiaiplaukė australė, šokdama visą laiką žiūrėjo į gražaus tamsiaiplaukio lietuvių veidą. Australijos pora užėmė septintą vietą. Pietų Afrikos poroje vokiečių minėję B. Onefater, lietuvių kilmės šokėja. Bremeno "Werder" klubo var-tus gina lietuvių kilmės žaidėjas Stp. Brazas, o Duisburgo vienuolike atsarginiu vartininku yra Lietuvos futbolo rinktinės atstovas Gintaras Čiauskė. K. B.

Ateitininkų žinios

Ateitininkų kalakursai ir Žiemos kursai moksleiviams nuo 8-13 skyriaus įvyks "Dainavos" stovyklavietėje gruodžio m. 26-31 d.d. Visi moksleiviai kviečiami dalyvauti. Registracijos blankus galima gauti pas kun. E. Putrimą tel. 533-0621 arba kunedits@ican.net.

Montrealio benamių choras sėkmingai koncertavo Paryžiuje. Dešimties dienų vizitui 18 benamių chorą "Accueil Bonheur" nemokamai nuskraidino Montrealio oro linija "Air Transat". Paryžiaus dienraštis "Le Figaro" chorą pagyrė už "ypatingai jautrų Charles Trenet ir Edith Piaf dainų atlikimą". Choriui dainuojant prie Kanados ambasadoriaus rezidencijos dalyvavo ir Prancūzijos kultūros ministrė Catherine Trautmann bei Kanados kultūros ministrė Sheila Copps. Šis choras, kurį sudaro buvę alkoholikai ir narkotikų vartotojai, paprastai dainuoja šventovėse, mokyklose, ligoninėse bei senelynuose Montrealio rajone. G.K.

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS PARAMA

AKTYVAI per 110 milijonų dolerių

MOKA:

3.75% už 30-89 dienų term. indėlius	3.75% už 90-179 dienų term. indėlius
3.75% už 180-364 dienų term. indėlius	4.00% už 1 m. term. indėlius
4.10% už 2 m. term. indėlius	4.20% už 3 m. term. indėlius
4.25% už 4 m. term. indėlius	4.50% už 5 m. term. indėlius
3.75% už 1 m. GIC mėn. palūk.	4.25% už 1 m. GIC invest. pažym.
4.35% už 2 m. GIC invest. pažym.	4.45% už 3 m. GIC invest. pažym.
4.50% už 4 m. GIC invest. pažym.	4.75% už 5 m. GIC invest. pažym.
3.50% už RRSP ir RRIF ind. (variable rate)	4.25% už RRSP ir RRIF 1 m. term. ind.
4.35% už RRSP ir RRIF 2 m. term. ind.	4.45% už RRSP ir RRIF 3 m. term. ind.
4.50% už RRSP ir RRIF 4 m. term. ind.	4.75% už RRSP ir RRIF 5 m. term. ind.
3.50% už OHOSP (variable rate)	2.00% už taupymo sąsk. (gyv. drauda)
2.00% kasd. pal. čekių sąsk.	4.25% už JAV dol. 1 m. GIC
2.75% už JAV dol. kasd. pal. sąsk. (US dol. Sav. Acc.)	

IMA:

už asmenines paskolas nuo.....7.75%	už nekeičiamą turto paskolas (mortgages): su nekeičiamu nuosimčiu (fixed rate)
1 metų.....6.10%	2 metų.....6.20%
3 metų.....6.30%	4 metų.....6.35%
5 metų.....6.40%	

su keičiamu nuosimčiu.....5.95%

Duodame:

- asmenines paskolas iki \$250,000;
- mortgicijus iki 95% įkainoto turto;
- riboto kredito paskolas (Line of Credit) ir
- komercinius mortgicijus

Nuosimčiai gali pasikeisti savaltės elgoje

Nemokama narių gyvybės drauda (taupymo sąsk.) pagal santaupų dydį iki \$2,000. Nemokamas čekių, sąskaitų, piniginių perlaidų ir kelionės čekių (traveler's cheques) patarnavimas. Gaunama kelionių drauda nariams ir svečiams iš kitų kraštų. Nekilnojamo turto paskolų (mortgage) drauda (Credit Union Insurance Services). Persiunčiame pinigus (Wire transfer) į Lietuvą ir kitus kraštus.

KASOS VALANDOS

- Pirm., antrad. ir trečiad. nuo 9 v.r. – 3.30 v.p.p.
- Ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r. – 8 v.v.
- Šeštadieniais nuo 9 v.r. – 1 v.p.p.

SKYRIAI:

Lietuvių Namuose – 1573 Bloor St. W., Toronto ON M6P 1A6
Telefonas: 416 532-1149
Etobicoke – 2975 Bloor St. W., Toronto ON M8X 1C8
Telefonas: 416 207-9239

LEDAS REFRIGERATION
AIR CONDITIONING & HEATING

Taisau ir įvedu

- Centrinės šildymo ir A/C sistemos
- Skalavimo mašinas, džiovintuvus
- Oro drėkintuvus (Humidifiers)
- Indų plovimo mašinas, viryklas
- Šaldymo sistemas, šaldytuvus

Atlieku dujų, vandentiekio (plumbing), elektros darbus.
Skambinti R. Jareckui
tel. 416 370-3539 arba 905 502-9614
(Nemokamai atvažiuoju įkainoti)

BVL ELECTRICAL ENGINEERING Licence E-2392

Taisau senas ir įvedu naujas:

- ELEKTROS INSTALIJAS
- VĖSINIMO SISTEMAS
- ŠALDYTUVUS
- SKALBIMO MAŠINAS
- ELEKTRINES PLYTELES
- DŽIOVINTUVUS
- KITUS BUITINIUS ĮRENGIMUS

Skambinti Vytaui tel. 200-8960 arba 236-9071, Toronto.
Greitas – sąžiningas – pigus patarnavimas. Visi darbai garantuoti pagal susitarimą.

ROCK OF EUROPE INC.
GRANITO PAMINKLAI, BRONZOS LENTOS

AUKŠTOS KOKYBĖS DARBAS
GERIAUSIOS RŪŠIES GRANITAS
PROFESIONALUS PATARNAVIMAS
RAŠTIŠKA GARANTIJA

(416) 232-1250
83 SIX POINT ROAD
(I PIETUS NUO BLOOR, NETOLI ISLINGTON)
TORONTO, ON M8Z 2X3

ROYAL LEPAGE

Jei norite pirkti ar parduoti namą, ar gauti informaciją, prašau man paskambinti. Prižaduo mielai ir sąžiningai patarnauti

Lina Kuliaviene

2320 Bloor Street West
Toronto, Ontario M6S 1P2
Tel. 416 762-8255 FAX 416 762-8853

ANNETTE-PACIFIC 5 butai plius butas rūsyje. 469,000
Metinės grynos pajamos \$34,787. Prašo \$479,000.
RONCESVALLES-GEOFFREY 6 kamb. 2 virtuvės. Prašo \$239,000.

Prašau skambinti

TEODORUI STANULIUI, B.A.
Associate Broker

Tel. 416 769-1616; namų 416 231-4937;
nešiojamas 416 879-4937; faksas 416 769-1524.
RE/MAX WEST REALTY Inc., 1678 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A9, 100 metrų į rytus nuo Toronto pensininkų klubo "Vilnius Manor".
NEMOKAMAS namų įvertinimas

MARGUTIS
V.I.M. Parcel Express Inc.
4134 Dundas St. West, Etobicoke, ON, M8X 1X3
Tel. (416) 233-4601 Fax (416) 233-3042

Siuntiniai, priimti iki lapkričio 19 d., bus pristatyti jūsų artimiesiems ir draugams Lietuvoje

ŠV. KALĖDŲ ŠVENTĖMS

Tel. (416) 233-4601

Sutton GROUP

PAŽADU JUMS
24 valandų
tarnybinės paslaugas,
greitą dėmesį,
sąžiningumą,
išsamią informaciją.
Prašau skambinti šiandien
tel. 416 236-6000
pirkimo ar pardavimo klausimais

sutton group – assurance realty inc. realtor
5415 Dundas St. West, Suite 300, Etobicoke, Ont. M9B 1B5

SMITH MONUMENT CO. LTD.

(nuo 1919 metų)
▲ Gaminame paminklus, bronzines plokštes, atminimo lenteles.
▲ Puošiamie lietuviškais ornamentais pagal klientų pageidavimus.
▲ Patarnaujame lietuviams daugiau kaip 20 metų.
▲ Garantuojame aukščiausios kokybės darbą.

Skambinti tel. 416 769-0674
Adresas: 349 Weston Road
(tarp Eglinton ir St. Clair),
Toronto, Ontario M6N 3P7

Queen Travel International Ltd **ALGIS MEDELIS**
133 Roncesvalles Ave.,
TORONTO, Ont. M6R 2L2 Tel. 416 531-4800

KELIONĖS I VISUS KRAŠTUS VISOMIS ORO LINIJOMIS!

Į LIETUVĄ KELIONĖS paruošiu ne tik iš Toronto, bet ir iš kitų, kad ir tolimiausių Kanados vietovių. Geriausias kainos šiuo metu yra skrendant AIR CANADA ir LIETUVOS AVIALINIJOS bendrai sudarytomis trasomis per Paryžių, Londoną arba Frankfurtą

Pas mane atvažiuoti nėra būtina – keliones sutvarkau paskambinus telefonu. Bilietus pristatau EXPRESS paštu. Asmeniškai su manimi susitikti QUEEN TRAVEL įstaigoje galite trečiadieniais tarp 11 v.r. ir 5 v.v. arba kitu Jums tinkamu laiku, iš anksto susitarus. Reikalui esant atvažiuoju į jūsų namus.

ALGIS MEDELIS

MEDELIS CONSULTING
45 Forest Heights Str., Whitby, Ont. L1R 1T7
Tel. 1-905-666-9086 FAX 1-905-666-9183
ALGIS ar STEFA MEDELIAI

Visos paslaugos atsiškiečiant Jūsų giminės iš Lietuvos, arba Jums skrendant į Lietuvą. Kreiptis visomis savaitės dienomis, išskyrus trečiadienį. PER 7 DARBO DIENAS JŪSŲ GIMINĖMS LIETUVOJE TIESIAI Į RANKAS PERDUODAM AMERIKIETIŠKUS DOLERIUS. G A R A N T U O T A !

Lietuvos kariuomenės šventė praeitą sekmadienį, lapkričio 22 į Toronto Lietuvių Namų Kar. Mindaugo menę sutraukė apie 400 tautiečių. Renginiui vadovavo, įvadinį žodį tarė ir su garbės svečiais supažindino Toronto VI. Pūtvio šaulių kuopos vadas Vyt. Pečiulis.

Šventė pradėta vėliavų įnešimu (uniformuoti šauliai), Kanados himnu, žuvusių už Lietuvos laisvę pagerbimu ir kun. Alg. Žilinsko invokacija. Sveikino Lietuvos gen. garbės konsulas H. Lapas ir KLB krašto valdybos pirm. Alg. Vaičiūnas. Ilgesnė kalbą pasakė svečias iš Lietuvos aviacijos plk. lt. Viktoras Marinskis, datomis ir vardais paliesdamas Lietuvos kariuomenės organizavimąsi ir veiklą pradedant 1918 m. Jis, kaip ir kiti keturi po jo kalbėję karininkai, šiuo metu Kanados kariuomenės bazėje Camp Borden mokosi anglų kalbos. Tai kpt. V. Rėklaitis, kpt. D. Užkairaitis, kpt. E. Karvelis ir vyr. lt. R. Jarmalavičius. Svečiai karininkai buvo pagerbti prisegant jiems po gėlę; vėliau apdovanoti Toronto šaulių veiklos leidiniais. Oficialioji dalis baigta vėliavų išnešimu.

Meninę dalį atliko Toronto lietuvių vyrų choras "Aras", vad. muz. L. Turūtaitis. Ne kartą girdėtas, bet vis įspūdingiau pasirodantis šis dainos vienetas ir šitą kartą klausytojų buvo šiltai sutiktas ir palydėtas. Choras padainavo dešimt dainų – trankių kariškų, liūdnu liaudiškų. Visos jos skambėjo gražiai ir nepertemptai. Akompanavo E. Morkūnienė. Tarp dainų V. Pečiulis padėkdamas, o dirigentė padainavo solo "Nupirk man žirgelį" pritariant chorui. Koncertą choras užbaigė tradicine "Aro" daina.

Padėkos žodį tarė KLB Toronto apylinkės pirm. D. Garbalius. Minėjimas baigtas Tautos himnu. Jį rengė VI. Pūtvio šaulių kuopa KLB Toronto apylinkės pavedimu. Renginys buvo gerai suorganizuotas ir užtruko apie dvi valandas. S.

Aukos Kanados lietuvių fondai: \$1000 – Priskelimo par. kredito kooperatyvas; \$400 – A. Arėlis. Mirusiųjų atminimui: a.a. Juozo Stalioraičio – \$100 – B. Stalioraitienė; a.a. Jono Dalmoto – \$100 – K. Ratavičius; \$60 – V. Markauskas; po \$50 – E. Dalmotas, J. Valiulius; \$38 – A. Aidukas; po \$25 – A. Dasy, P. Adamonis; \$22 – B. Staškevičius; po \$20 – V. Radžiai, O. Glaveskas, R. Barisa, A. Gudžiūnas, V. Jūraitis, V. Kličienė, R. R. Kličiai, M. Šiulienė; po \$10 – S. Danaitis, S. Balsevičius.

"VAIKO TĖVIŠKĖS NAMAI" vaikų kaimui Lietuvoje aukoj: \$200 – V. Danielius ir Aldona Bigauskai, West Hill, Ont.; \$100 – Pijus Lapinskas; \$50 – M. Zubrickienė, J. Valiukienė; \$30 – St. ir A. Zimnickai.

"TREMINTIŲ GRĮŽIMO FONDU" aukoj: \$50 – M. Zubrickienė, J. Valiukienė; \$105 – aukojų keturios šeimos: P. V. Jankaičiai, E. K. Linkai, N. Pečiulytė, V. V. Rasiuliai. **KLK moterų dr. jos centro valdyba**

A. a. KASTUTEI VALIUŠKIE-NEI mirus, užjausdama vyrą dr. Antaną ir dukterį Gają, dr. Jadvyga Rimšaitė paaugojo \$70 našlaičių kaimui "Vaiko tėviškės namai" ir vėžio liga sergantiems vaikams Lietuvoje.

A. a. ONAI JAKIMAVIČIENEI mirus, užjausdama dukteris ir artimuosius, Eugenija Čepienė paaugojo \$25 vaikų kaimui "Vaiko tėviškės namai" Lietuvoje.

KLK moterų dr. jos centro valdyba

Kaukių vakaras (Halloween) spalio 31 d. buvo linksmas ir nuotaikingai praleistas "Via Baltica" restorane, kurio savininkė Regina Stokutė svečius vaišino lietuviškais patiekalais. Visi dainavo, šoko, žaidė įvairius žaidimus. Vakara rengė Toronto "Naujakurių centras", vad. S. Pabricienės.

Gautas laiškas iš Lietuvos, kuriame rašoma, kad ten rengiama knyga apie a.a. kunigą Vaclovą Kartočių. Jos autorius kun. S. Galvydis prašo atsiliepti tuos tautiečius, kurie parašė apie jį savo atsiminimus – jo tėviškę Babelius, gimines, jo veiklą ir pan. Atsiminimus bei nuotraukas siųsti šiuo adresu: kun. Steponas Galvydis, Jaunimo g. 2, Traupis, LT 4942 Anykščių rajonas, Lithuania.

"Park Lithuania" 25-mečio sukaktis buvo iškilmingai paminėta lapkričio 14, šeštadienį, į parką susirinkus būreliui tautiečių, uniformuotų skautų bei šaulių. Prieš 25 metus grupė iniciatorių, su Toronto miesto tarybos atstovo William Boychuk pagalba, gavo leidimą parką, esantį Keel ir Glenlake gatvių sankryžoje, pavadinti "Park Lithuania" vardu. Šie iniciatoriai buvo: S. Jokubaitis, D. Keršienė, B. Saplys, A. Puteris ir K. Rusinas. Pastarųjų dviejų jau savo tarpe nebeturime.

Trumpą minėjimą pradėjo vienas iš steigėjų – B. Saplys. Savo kalboje jis išsamiai apžvelgė parko istoriją. Anglų kalba B. Saplio žodį perdavė minėjimo koordinatorių A. Rašymas, perskaitydamas taip pat Toronto miesto tarybos narės Sarmite Bolte nuosirdžius sveikinimus. Taip pat sveikino čia dalyvavęs Toronto miesto tarybos narys Chris Korwin-Kuczynski.

KLB Toronto apylinkės pirmininkė Danutė Garbaliuskiene padėjo visiems dalyvavusiems tautiečiams, parko iniciatoriams bei miesto atstovams – C. Korwin-Kuczynski ir David Miller, pakviesdama visus į "Vilniaus" rūmus kavutei. Jos metu entuziastingą žodį tarė pagrindinis parko iniciatorius – S. Jokubaitis. Kalbėjo taip pat ir miesto tarybos atstovas David Miller. C. Korwin-Kuczynski Toronto miesto vardu pažadėjo atnaujinti parko iškabą ir šalia jos pasavari pasodinti gėlių. I.K.

Dr. Valdas Samonis, Toronto, Marylando universiteto ir Europos studijų centro Bonoje profesorius, š.m. lapkričio 2-6 d.d. dalyvavo Vilniuje Lietuvos respublikos Seimo ir JAV Lietuvių bendruomenės atstovų konferencijoje Lietuvos ekonomikos klausimais. Konferencijoje pranešimus skaitė Lietuvos ministeriai: V. Babilius, E. Makelis, Č. Stankevičius, K. Platelis bei įvairių ministerijų ir prezidentūros patarėjai; Seimo nariai: F. Palubinskas, Č. Juršėnas, R. Ozolas, J. Razma, A. Sakalas; JAV Lietuvių bendruomenės atstovai – L. Rugienė, R. Narušienė, V. Maciūnas ir kt.

Prof. V. Samonis uoliai darbuojasi kaip pokomunistinių šalių ekonomikos tyrinėtojas įvairiose mokslinėse institucijose, dirba daugelio Rytų šalių vyriausybės patarėju. V. Samonis kelia Lietuvai aktualias temas, ypač ekonomikos klausimais ir dažnai bendrauja su politologais, besidominčiais Rytų Europos, ypač Lietuvos, ekonomika kaip Zbigniew Brzezinski, Lawrence Sammers, Jeffrey Sachs, Yegor Gaidar ir kt. Dažnai kviečiamas Kanados, Švedijos, Lenkijos, Europos sąjungos mokslinių institucijų dirbti tarp tautinės žinovų komisijose. Patarinėjo vyriausybėms ir tyrė pėrėjimo į rinkos ekonomikos kelius Lietuvoje, Estijoje, Latvijoje, vėliau Lenkijoje, Čekijoje, Vengrijoje, Ukrainoje, Gruzijoje, Armėnijoje ir kitur. Lankėsi visuose šiuose kraštuose.

Prof. V. Samonis š.m. lapkričio 29 d., sekmadienį, 2.30 v.p.p. Toronto Lietuvių Namuose kalbės tema "Lietuvos ekonominė strategija ir Rytų krizė". Čia bus paliestas Rytų kraštuose vykstantis ekonominis-finanisinis nuosmukis, jo pasekmės Lietuvai; padarys pranešimą ir apie Vilniuje vykusią konferenciją. V.K.

"Centre News", trimėnesinis žiniaraštis leidžiamas rusų ir Rytų europiečių studijoms. Š. m. lapkričio mėn. laidoje rašoma apie verslo galimybes Vidurio Europoje. Aldis Purs pateikia žinių apie Latvijos įstatymų pataisą, palengvinančią gyvenantiems Latvijoje rusams (700,000) gauti Latvijos respublikos pilietybę. Straipsnio autorius – Latvijos Vidzeme un-to profesorius. Išidėmėtina – rado reikala bendradarbiauti tokiose siauros apimties žiniaraštyje. Bet tai geras kelias pasiekti įtakingus intelektualus. Leidinyje nei apie Lietuvą, nei lietuvių autorių nėra. Žiniaraščio adresas: University of Toronto, 130 St. George St., Suite 14335, Toronto, Ont. M5S 1A5, tel. 416 978-3330, faksas 416 978-3817; E-mail www.utoronto.ca/cees/; direktorius Robert E. Johnson.

"Park Lithuania" sukakties iškilmei baigiantis (lapkričio 14 d.), padėkos žodį tarė KLB Toronto apylinkės pirmininkė DANUTĖ GARBALIAUSKIENĖ (trečia iš kairės); šalia vėliavos (trečias iš dešinės) – STASYS JOKUBAITIS, parko vardo suteikimo iniciatorius
Nuotr. dr. A. Kazlauskienės

PASTABOS BEI NUOMONĖS

Santykiai su lenkais ir išeivijos vilniečiai

IGNAS ŠAJAUKA

Skaitydamas "TŽ" vis randu ką galėčiau pataisyti, paneigti ir panašiai, bet neįvykdu, šiuokart bandau.

"TŽ" 1998 m. 38 nr. – Aušrelės Šatienės rašinys "Vilnijoje boikotuojamos lietuviškos mokyklos". Jis įdomus tuo, kad Lietuvoje svetima tautybė lietuvių boikotuoja – naikina, o lietuviai nežino ką daryti ir tik savo tarpe paniurna, bet apsigrėžę vėl džiaugiasi, kad su ta tautybe labai geri santykiai. Panašių ir dar liūdnesnių esu prisiskaitęs nemažai, todėl mane daugiau domina redakcijos pastaba apie Jan Mincevič, kuris Lietuvą šmeižia ir niekas nepareikalauja, kad jis šmeižtų paneigti ir atsiprašyt. Deja, lenkas greičiau privers lietuvių atsiprašyti už jo neigiamą minėjimą.

Keisčiausias reiškinys dabartiniame metu – Vilnius ir dalis jo sričių priklauso Lietuvai, bet tikrieji šeimininkai tebėra lenkai. Jie tvarko švietimą ir lietuviškų mokyklų neleidžia steigti, esamoms kenkia, kaip Aušrelė sako – boikotuoja. Ar girdėta pasaulyje, kad svetima tautybė tvarkytų valstybės reikalus ir šeimininkus laikytų tik pastumdėliais?! Kad tai vyksta, tai patys lietuviai tam duoda impulsą.

Neturėk neigiamų reiškinų ir išeivijoje. Tarp pokarinių ateivių organizacijų atsirado ir Vilniaus krašto lietuvių sąjunga. Jos tikslas – atremti lenkų šūkius, kad Vilniaus krašte lietuvių nėra. O vilniečiai kaip tik ir norėjo savo buvimu įrodyti, kad Vilniaus krašte tikrieji šeimininkai lietuviai, lenkai tik atėjūnai-okupantai. Lenkų rezistencinis sąjūdis turėjo įeit į buvusį VLIKą, bet pradžioje jo neįsileido. Esą ten ne vieta parapajiniam klubams, vėliau, kai VLIKas skilo, dėl partinės aritmetikos įsileido.

"Neminėkit Vilniaus ir neapydykit lenkų" – taip išsireiškė prel. L. Tulaba 1955 m. Toronto Lietuvių Namuose per Vilniaus dienos minėjimą. Kai Seinų lietuvių reikalavo bazilikose lietuvių kalba pamaldų, tai prelatas per "TŽ" pareiškė, esą ten viskas tvarko, tik komunistai kelia nerimą. Atseit, ginantieji lietuvių teises yra komunistai.

Tuo laiku vilniečių veikla reiškesi daugiausia įvairiais renginiais – koncertais, vaidinimais ar tik paprastais pasilinksminimais – sokiais. Bet buvo ir pagraudinimų kaip į tuos renginius įtraukti jaunimą. St. Catharines vilniečiai jaunimą pritraukė su Joninėmis. Apie 80% būdavo šešiolkmečiai – dvidešimtmčiai. Ir tai ne vien

Windsor, Ont.

(Atkelta iš 4-to psl.)

pakvietė pietums. Sukalbėjus maldaž kun. K. Butkui, prasidėjo valdės. Įvairūs pagaminti patiekalai žadino apetitą, o prie to dar ir mūsų ponij pagaminti pyragai. Vaisinomis, užkandžiavome, dalinomės įvairiais išpužiais, apžvelgė dabarties reikalus. Nuotaika buvo pakili, o laimę kiekvienas galėjo čia pat išmėginti turtingoje loterijoje. Turėjome retų svečių, jų tarpe lietuvių kilmės advokata Joseph Byrne su šeima, J. Urboną su žmona iš Detroito ir kitus. Dalyviai už puikų pobūvį dėkingi parapijos tarybai, ypač šeimininkams su vadove Eidukiene, o daugiausia klebonui kun. K. Butkui už skatinimą ir rėmimą organizuojant šį renginį.

NAUJA PARAPIJOS TARYBA sudaro: pirm. R. Duncius, nariai P. Eidukas ir M. Eidukaitė.

BENDRUOMENĖS VISUOTINIS SUSIRINKIMAS įvyks gruodžio 6 d. tuoj po pamaldų kavinėje. Valdyba kviečia visus vietos ir apylinkės lietuvius dalyvauti.

Emilija Barisienė

iš šios vietovės. Šį telkinį sudarė tik truputį per 100 lietuvių, o į renginius suvažiuodavo iki 1000 dalyvių iš plačių apylinkių. Bet tuoj atsirado opozicija – antrasis Joninės Tautinės sąjungos vardu, o vilniečiams prieštatai, kad trukdo veiklą. Reikia džiaugtis visuomenės sąmoningumu – matė kas kam trukdo. Tas antrų Joninių rengėjas tik pats savo renginį tesilinksmino. Taip atkandęs dantį nuo to atsisakė. Bet atsirado "veikėjų", kurie užsakė salę kitiems metams ir vėl iškiso tą patį toliau "veikti".

Vilniečiai, skleidami informaciją, primindavo lenkų okupacijos žiaurumus ir grėsmę Lietuvai. Dėl tokių pasisakymų atsirado priešingų rašinių. Esą lenkai nebėra pilsudskiniai, jie lietuviams labai draugiški ir į Lietuvą jokių pretenzijų nebenturi, tik vilniečiai drumsčia draugiškus santykius.

Vilniečių renginiuose kiekvienais metais publikos daugėjo, todėl 1959 m. iškviest stipresnės meno pajėgos – Čiurlionio ansamblis. "Veikėjai" siuntė jiems laiška, kad nevažiuoti, nes dainuosiu tuščiai salei ir už kelionę neapmokėsiu. Čiurlioniečiai, kad ir abejodami, atvažiavo ir stebėjosi publikos gausumu – per tūkstantį žmonių. Jie ir pareiškė, jei taip dirbtų Čikaga ir Niujorkas, tai koncertuotumėm dešimtims tūkstančių. Po koncerto tūkstantinė jaunuoji sukosi rate "Žilviti žaliuoja, jaunimas dainuoja".

Po Čiurlionio ansamblio vilniečiai dar buvo iškviest "Grandine" iš Klivlando, baletą "Užburtoji fleita" iš Čikagos ir "Rūtos" chorą iš New Jersey. Tai buvo 1962 m. Bendruomenė juos skelbė Maironio metais. St.

SKAITYTOJAI PASISAKO

NEPAGRĮSTI GANDAI

Paskutinį kartą lankiausi Kanadoje prieš dvejus metus – 1996-ųjų rudenį. Tąsyk St. Catharines mieste, labai siaurame ratelyje, du kartus bendravau su kilusia nuo Sudargo (dabar jau a.a.) Ona Trečiokiene. Ji paprašė mane perduoti jos vaikystės draugei, o mano pažįstamam Kaune – Aklių sąjungos narei Marijai Misevičienei dovanėlę šv. Kalėdoms – voką su vienu šimtu dolerių. Grįžusi, nedelsdama, tai ir padariau. Neabejoju, kad dovanėlės gavėja savo geradariui tuoj pat padėkojo.

Tačiau šį rudenį Marija Misevičienė paskambino man telefonu ir paklausė, ar aš nežinanti, kur dinga jai iš Kanados kitiems draugėms per kažką perduoti pinigai – keli tūkstančiai(!) dolerių, kad ji... parašytų ir išleistų knygą apie Sudargą. Atsakai, kad nieko apie tai negirdėjau ir nežinau, nes anuomet jokios kitos sudargietės, išskyrus p. Trečiokiene, nesutikau ir niekas man jokių tūkstančių Aklių sąjungos narei M. Misevičienei neįdavė. Pastaruosius dvejus metus iš Lietuvos aš niekur nebuvau išvykusi. Beje, kai tūkstančius siuntusios sudargietės pravarė M. Misevičienė, sakė, neprisimenanti.

Mane labai nustebino pastaruoju metu kažkieno iniciatyva tremtinių tarpe skleidžiami gandai, jog A. Garmutė pasisavino Aklių sąjungai perduotus pinigus.

Atsakingai pareiškiu, kad jokių pinigų aš nepasisavinau, šie gandai yra nepagrįsti, išlauži iš piršto. Be to, čia kyla neaiškumų (žinant aplinkybes). Pavyzdžiui – kodėl šis klausimas keliama tik dabar, kai aš jau dveji metai esu grįžusi iš Kanados?

Šį faktą palikus neišaiškinta, nesąžiningas žmogus būtų dangstomas niekuo dėto asmens pavardė. Todėl prašau gerb. Redakciją ir nepažįstamąją tautietę, kilusią nuo Sudargo, paskelbti, kada ir kam

Catharines vilniečiai tais metais skelbė Vilniaus temomis jaunųjų konkursinius rašinius. Bet ir "veikėjai" pasirodė. Pirmiausia vilniečių vardu telefonu atsakė jų išnuomotą salę. Šis triukas nepasisekė, nes rengėjai laiku apsižiūrėjo. Bet lietuviams vis tiek smūgis, nes salės administratorius pasakė: "Kas jūs per tauta, kad vieni kitiems kenkia". Maironio minėt išėjo bendros jėgos – Bendruomenė ir parapija. Užėmė tą pačią salę prieš vilniečių renginį vieną savaitę anksčiau ir salės administratorių informavo, kad kitą savaitę šioje salėje rinksis komunistai. Programai atlikti pakvietė iš Čikagos solistą Barą. Jo klausytis susirinko 63 žmonės. Kitą savaitę į vilniečių renginį susirinko 600 žmonių.

Tą pačią savaitę su vilniečiais tautininkai ir Delhi veikėjai rengė Jonines. Mat iš tos apylinkės lietuvių tabako augintojai suvažiuodavo pas vilniečius, tai reikėjo padaryti užtvartą. Pagaliau vilniečiai pasitraukė iš Joninių rengimo. Ši data pasidarė niekam nereikalinga.

Šis mažas St. Catharines lietuvių telkinys vilniečių renginiams tiek buvo išgarsinęs, kad net rusai atkreipė dėmesį ir per "Gimtąjį kraštą" ironiškai linksniavo: "Atsirado Vilniaus vaduotojai. Vilniaus reikalas išspręstas teisingai ir ant visados".

Dabartiniai lietuvių vadai džiaugiasi gerais santykiais su lenkais. "TŽ" 43 nr. B. Saplys rašė: "Geri santykiai viršuje toli gražu ne apaciųje". Kartojasi praeities istorija, kai lietuvių muzikėliai plakami, kariai ir šaudomi per kelis šimtmečius išlaikė tautinę kibirkstėlę, tai viršų stovintys bajorai lenkuose sutirpo.

(pavardę!) ji įdavė minėtus didelius pinigus, skirtus perduoti Aklių sąjungos narei Marijai Misevičienei.

Antanina Garmutė, Kaunas

PASITEIRAVIMAS

"TŽ" 1998 m. 43 nr. J. P. Kedžio straipsnelyje "Prezidentinė komisija" mini, kad šios komisijos vykdomuoju pirmininku paskirtas VDU profesorius istorikas Liudas Truska, kuris "Lietuvos aide" yra parašęs straipsnį: "Mano broliai lietuviai buvo žydsaudžiai". Man labai įdomu, gal J. P. Kedys žino, ar profesorius Truska yra parašęs straipsnį tema "Mano broliai lietuviai buvo stribai"? (Atsakymo nesitikiu).

E. B. Vengianskienė, Lakeside, MI

LIETUVIŲ KALBA

Savo pamąstymais norėčiau atsiliepti į Vytauto P. Zubo straipsnį "TŽ" 1998 m. 38 nr.). "Lietuvių kalba sena, bet gaj".

Tą straipsnį paskaitęs, ir dviračiu iš K. Naumiesčio nuvykau apie 1,3 km. į Jono Jablonskio tėviškę Kubikių kaime. Čia radau J. J. brolio dukrą. Sodyba, kaip ir daugelis, karo audrų suniokiota, ne ką pasikeitusi ir šiandien. Buvusio svirno vietoj pastatytas mažas vos 1 kambario namukas. Visi patogumai – elektra. Joną Jablonskį mena tik sovietmečių pastatytas paminklas ir seni jovarai. Labai gaila, kad mūsų kalbos tėvo tėviškė nesulaukia jokio dėmesio. Steigiamo bankus vadiname brangiais "Fordais", bet pamirštame štai ką: ar šiandien būtume turėję laisvę, jei ne tautos pagrindinis kamienas – kalba. Pamastykime, nes išnykimo pavojus gajus ir šiandien, ir visados, nes esame tik taškutis žemėje.

Audrius Mykolaitis, Kudirkos Naumiestis

• Lietuviškas žodis vaikui yra kaip sėkla dirvon, kuri su laiku prąžsta gėlių žiedais

JUOZAS (JOSEPH) NORKUS

Re/max West įstaigoje
ilgiausiai dirbantis agentas

♦ 25 metai namų remonto patyrimas ♦ Daugiau kaip 12 metų pardavimo-pirkimo patyrimas ♦ Namų nuomojimų ir nuomininkų reikalų specialistas.

RE/MAX West Realty Inc.

1678 Bloor St.W., Toronto, Ont. M6P 1A9
Skambinti bet kuriuo metu įstaigos tel.
416 769-1616, namų – 416 769-3577

Nemokamas namų įvertinimas

Dantų gydytoja
Gintarė Sungailienė, D.S., D.D.S.

1553 Hurontario Street, (į pietus nuo QEW)
Mississauga, Ontario L5G 3H7 Tel.: 905 271-7171

Taip pat gydytoja priima pacientus ketvirtadieniais
1588 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A7
(Priešais Lietuvių Namus)

Tel.: 416 530-1070

Dantų gydytojai
Dr. J. E. BIRGIOLAS, D.D.S.
Dr. S. DUBICKAS, D.D.S.
Dr. O. ELVIKIS, D.D.S.
Dr. R. KARKA, D.D.S. M.S. Dip. Orth.
(Orthodontist)

Telefonas
2737 Bloor Street West **416 763-5677**
(Prie Jane St.)

RUBY REAL ESTATE LTD.
27 John Street (2nd Floor),
Toronto (Weston), Ont. M9N 1J4

♦ MLS skelbimas
♦ Komisas 3½%
♦ Toronto Real Estate Board narys

Victor Rudinskas, Broker Tel.: 416 249-7829

Advokatas
VIKTORAS E. RUDINSKAS,
B.Eng., M. Eng., B.C.L., LL.B., M.B.A., P.Eng.

Tel. 416 240-0594

27 John St., Second Floor
Weston, Ontario M9N 1J4
(arti Lawrence ir Weston Rd.)

Lengvai pasiekiamas autobusu nr. 79 (Scarlett Road) nuo Runnymede požeminio stoties.

Advokatas
ALGIS S. PACEVIČIUS PACE, B.Sc., LL.B.

PACE, JOHNSON
5110 Dundas ST.W.
(tarp Islington ir Kipling gatvių)
Etobicoke, Ont. M9A 1C2

Tel. 416 236-3060
Fax 416 236-1809

CMD INSURANCE SERVICES INC.

Dėl visų rūšių draudos, taip pat naujos automobilų ir namų draudos bei jau apdraustų automobilų ir namų draudos reikalais kreiptis į Rimą Drešerienę; dėl visų komercinių draudų – į Ričardą Drešerį.

1945 Dundas St. E., Suite 215, Mississauga, Ontario, L4X 2T8

Tel. 905 624-4866, 1-800-665-3406
FAX 905 624-8238

CMD Insurance Services Inc.

Nekilnojamas turtas. Patarnavimai visose pirkimo ir pardavimo srityse. Kreiptis į Rick Drešerį

Tel. 416 233-3334
DRESHER Real Estate Ltd.

WALTER V. DAUGINIS
INSURANCE - DRAUDIMAS

PERSIKĖLĖ I NAUJAS PATALPAS NUO Š.M. LAPKRIČIO 1 D.
KEN GIBB REAL ESTATE & INSURANCE
300 North Queen St., Suite 105N
Etobicoke, Ont. M9C 5K4 (prie Sherway Gardens)

Tel. 416 622-5305 arba 1-800-463-5305
Faksas 416 620-7584

TORONTONT

Anapilio žinios

– Lapkričio 22, sekmadienį pamėnėta Lietuvos kariuomenės šventė. Ta proga VI. Pūtviu šaulių kuopa iškilmingai dalyvavo Lietuvos kankinių šventovėje 11 v.r. Mišiose su savo vėliava. Taipgi dalyvavo Lietuvos karininkai, studijuojantys Borden karo bazėje.

– Lapkričio 21, šeštadienį palaidotas a.a. Juozas Bataitis, 75 m. amžiaus. Taipgi tą dieną buvo laidotuvių pamaldas už a.a. Donatą Renkauską, kurio palaikai sudeginti ir laidojimui išgabunami Lietuvo.

– Pirmosios Komunijos pasirušimui vaikučiai jau registruojami sekmadieniais zakristijoje, o šokiadieniais – klebonijoje.

– Kalėdų eglutė vaikams bus gruodžio 20, sekmadienį. Ruošia parapijos Jaunų šeimų sekcija. Registracija pradėta lapkričio 22, sekmadienį, parapijos salėje.

– Naujųjų metų sutikimui Anapilyje bilietai jau bus platinami ateinančių sekmadienį, lapkričio 29.

– Anapilio knygyne gauta dail. Rimos Mačikūnaitės ranka pieštų kalėdinių ir šiaip įvairių sveikinimų atvirukų bei dail. G. Valiūnienės kūrinių katalogų. Taipgi galima įsigyti ir kitokių kalėdinių sveikinimų atvirukų bei Kūčių plotkelių.

– Mišios sekmadienį, lapkričio 29: Lietuvos kankinių šventovėje 9.30 v.r. už Baliūnų ir Dementavičių mirusius; 11 v.r. už parapiją; Vasagos Gerojo Ganytojo šventovėje 3 v.p.p. už Vytautą Senkų; Delhi Šv. Kazimiero šventovėje 3 v.p.p. už Mariją Rudokienę.

Išganytojo parapijos žinios

– Šį sekmadienį, lapkričio 29 I Advento pamaldas 9.45 v. rytą. Gruodžio 6 d. II Advento pamaldas su Šv. Komunija.

– Praeitą sekmadienį, lapkričio 22, mirusiųjų minėjimo pamaldose buvo prisiminti: Erika Repeckienė, Marta Krivickienė, Dana Giršienė, Simas Girulis, Valteris Drešeris, Olga Metienė-Simonaitienė, Jonas Kelertas, Juozas Pikelis, Bronius Pranskevičius (miręs š.m. lapkričio 21 d.) bei visi Kanados lietuvių fondo mirusieji nariai. Iškilmingose pamaldose giedojo parapijos choras.

Lietuvių Namų žinios

– Sekmadienio, lapkričio 22 d. popietėje dalyvavo 203 asmenys. Svečių knygoje pasirašė Stasė ir Genius Jokubynai iš Midlando, Ont. Pranešimus padarė ir su svečiais supažindino LN moterų biūro narė Ona Yčienė.

– LN valdybos posėdis – lapkričio 26, ketvirtadienį, 7 v.v.

– Lietuvių Namų 47-nių metų sukaktis buvo atšvėsta lapkričio 7 d. LN pirmininkas E. Steponas padėjo moterų ir vyrų būreliams už įdėtą pastangą ir darbą. Ypatinąs ačiū buvo tartas chorui "Daina" bei vedėjai Lilijai Turūtaitei ir "Atžalyno" ansambliui bei vedėjai Aldonai Zanderienei už gražią ir linksmą programą. Taip pat pirm. E. Steponas padėjo visiems atsilankiusiems svečiams ir pristatė iš Lietuvos atvykusius karininkus – kpt. Gintarą Smaliuką, kpt. Vytautą Reklaitį bei vyr. leit. Rimantą Jarmalių; tarė ačiū V. Birštonui už paruoštus skanūs pietus. Šokiams grojo Vlado Povilonio muzikinis vienetas. Vakaras praėjo linksmoj ir pakilioj nuotaikoj.

– LN visuomeninės veiklos komiteto susirinkimas įvyks lapkričio 24 d., 7 v.v. LN seklėjoje. Kviečiami dalyvauti LN moterų, vyrų būreliai, kultūros komisijos ir "Atžalyno" atstovai. Pageidautina – mažiausia po 3 atstovus iš kiekvienos organizacijos.

– LN valdyba kviečia atsilankyti visus LN darbuotojus, bingo savanorius, moterų, vyrų būrelių, kultūros komisijos narius bei "Atžalyno" atstovus gruodžio 17, ketvirtadienį ir kalėdinį pobūvį, kuris įvyks Gedimino mėnėje. Pradžia 6 v.v.

– LN moterų būrelio susirinkimas įvyks gruodžio 3 d., 11 v.r. LN seklėjoje.

– Naujųjų metų sutikimas – Vyt. Didžiojo mėnėje. Stalai numeruoti, rezervuojami iš anksto. Bilietai parduodami LN raštineje, tel. 416 532-3311. Įėjimas – \$50 asmeniui.

– LN moterų būrelis, užjausdamas narę Tatjaną Renkauskienę ir šeimą bei artimuosius a.a. D. Renkauskos atminimui pagerbti slaugos namams aukėjo \$50. L. Balsienė ir L. E. Adamavičiai – po \$30. A. a. dr. Vytauto Dargio atminimui slaugos namams \$50 aukėjo velionies sesuo Aldona Darytė-Byszkiewicz. Aukos slaugos namams priimamos Toronto ir Hamiltono kredito kooperatyvuose arba siųsti tiesiog Labdaros fondas, Lietuvių slaugos namai, 1573 Bloor St. W., Toronto, ON, M6P 1A6.

Prisikėlimo parapijos žinios

– Kristaus Karaliaus šventės proga praeitą sekmadienį per 10.15 v. Mišias giedojo jungtinis parapijos ir "Volungės" choras.

– Šis sekmadienis, lapkričio 29 yra pirmas Advento. Advento pradžioje tikintieji yra kviečiami įprasminti Adventą gerais darbais artimui ir skiriant daugiau laiko dvasinio gyvenimo ugdymui. Liturgijoj su šiuo sekmadieniu prasideda "A" metų ciklas. O besirušiant sutikti 2000 metus, šie tretieji pasirušiojimo metai po Jėzaus ir Šv. Dvasios metų, yra Dievo Tėvo metai.

– Metinė KLK moterų draugijos parapijos skyriaus šventė įvyks šį sekmadienį po 11.30 v. Mišių parodų salėje. Skyriaus narės organizuotai su savo vėliava dalyvaus Mišiose.

– Sriubos vakaronės organizacinis komitetas, kuriam pirmininkavo dr. J. Čuplinskienė ir D. Nausėdienė, dėkoja visiems, kurie planavimu, darbu, aukomis ir dalyvavimu prisidėjo prie vakaronės pasisėkimo. Parapija jau nuo 1993 metų kas mėnesį siūnia \$1,250 Kauno "Caritas" ir \$1,250 Vilniaus "Bėtanijos" vargšų valgykloms.

– Pakrikštytas Adrian-Matas, Lindos ir Daliaus Butrimų sūnus.

– Kun. Julius Sasnauskas, OFM, šį savaitgalį, lapkričio 28-29 d.d. vadovaus rekollekcijoms Hamiltone, gruodžio 4-6 d.d. moterims ir vyrams "Queen of Apostles" vienuolyno patalpose, Mississauga, ir prieškalėdiniam susikaupimui – šioj parapijoj gruodžio 19-20 d.d.

– Pirmos Komunijos pasirušiojimo pamokos vyks sekmadieniais po 10.15 v. Mišių. Jei kas dar neužregistravo vaikučių, prašom tai kuo greičiau padaryti.

– Parapijos biblioteka, kuriai vadovauja R. Žiogarys, veikia kas sekmadienį nuo 9.30 iki 11.30 v.r. Knygų ir dovanų kioskas, vadovaujamas St. Prakapo, ir kavinė, kurioje pasikeisdamas šeiminkauja E. Valencijė ir B. Bancevičienė, veikia visą priešpiečių.

– Mišios sekmadienį, lapkričio 29: 8.15 v.r. už a.a. Anelę ir Praną Vaserius; 9.15 v.r. už a.a. Kostą Pakalniškį; 10.15 v.r. už Vėlinių novėnai pavestus mirusius, už a.a. Otoną Tamosauską ir a.a. Daną Beresnevičienę; 11.30 v.r. už gyvus ir mirusius parapijiečius.

Maironio mokyklos žinios

– Šiemet lituanistiniuose kursuose mokosi 39 mokiniai. Iš jų 10-me skyriuje 19 mokinių, 11 skyr. – 5 ir baigiamojoje (OAC) klasėje – 14. Kursų programa yra gana plati ir įvairi. Mokiniai mokosi lietuvių kalbos ir literatūros, istorijos, tautosakos, susipažįsta su dabartiniais Lietuvos įvykiais. Ypatinąs dėmesys baigiamojoje klasėje skiriamas lietuviškos spaudos skaitymui. Visi kursantai užpildė "TŽ" apklausos anketą pareiškdami savo nuomones bei pageidavimus.

– Lapkričio 21 d. mokyklos patalpose įvyko metinis tėvų susirinkimas, kuriame dalyvavo 29 tėvai.

– Lapkričio 28 d. mokykloje pamokų nebus. Kursai veiks įprasta tvarka.

– Gruodžio 5 d. "TŽ" redaktorė Ramūnė Jonaitienė lankysis mokykloje ir vyresnių klasių mokinius supažindins su "TŽ", paragina, kad mokiniai rašytų "Tėviškės žiburiams".

– Gruodžio 12 d., 9 v.r. Toronto orauostyje tarptautiniame kalėdiniam koncerte mokyklos kanklių ansamblis pasirodys su trumpa programėle.

– Gruodžio 12 d. Maironio mokyklos patalpose įvyks metinė Eglutė. Tėveliai yra kviečiami ateiti į mokyklą 11 v.r. ir dalyvauti šiame renginyje.

– Lapkričio 14-15 d.d. mokyklos kanklininkų ansamblis sėkmingai koncertavo Montrealyje, atlikdamas dainos, muzikos ir žodžio pynę dalyvaujant gausiam būriui žiūrovų. Mergaitės vežė ir prižiūrėjo D.J. Valaičiai, V.V. Valiuliai, D. R. Sondas, A. Janeliūnas ir R. Danaitis. Montrealyje nakvojė pas T. A. Mickus, D. Gabrėnaitė, N. Forrester, L. Gedvilą ir J. P. Adamonius. Montrealičiai šiltai ir nuoširdžiai priėmė. Mergaitės ne tik koncertavo, bet joms buvo proga apžiūrėti miestą ir geriau susidraugauti. Seselės parūpino patalpas šeštadienio vakaro programai. Koncertu, nakvynėm ir vaišėm rūpinosi Petras Adamonis, Joana Adamonytė ir Inga Gedrikienė.

Keltuvo vajui \$300 aukėjo E. A. Žolpiai.

Išsvijęs lietuvių klierikų studijų fondui aukėjo \$200 – E. A. Žolpiai; \$50 – A. A. Vaičiūnai, A. S. Steigvilai.

N. Daugėliškio parapijos Šv. Kazimiero globos namams \$500 aukėjo Anapilio moterų būrelis.

Sriubos vakaronė Toronto Prisikėlimo parapijos salėje 1998.XI.15. Joje buvo sutelkta apie 10.000 dolerių sriubos valgykloms Lietuvoje, kur nemokamai maitinami vargani tautiečiai

Nuotr. E. Čuplinsko

NAUJŲ METŲ SUTIKIMAS

ANAPILYJE su orkestru "MAJOR MUSIC" gruodžio 31, ketvirtadienį, nuo 7 valandos vakaro

- * Šilta vakarienė su vynu 7.30 v.v. punktualiai
- * Šalti užkandžiai po 12 valandos vakaro
- * Nemokamas baras * Šampanas, puikiai išpuosta salė

Stalai numeruoti. Pakvietimus prašome įsigyti iš anksto – sekmadieniais po pamaldų Anapilyje ir vakarais pas Reginą Celejewską tel. 416 231-8832.

Visus dalyvauti maloniai kviečia –

Anapilio parapijos tarybos administracinė sekcija

TAUTOS FONDO KANADOJE

narių-rėmėjų **SUSIRINKIMAS** įvyks

1998 m. gruodžio 6, sekmadienį, 2 v.p.p.

Toronto Lietuvių Namų Gedimino salėje
1573 Bloor St.W., Toronto, Ont.

Tautos fondo valdyba Kanadoje

Maloniai kviečiame visus į

Šv. Kalėdų pasirušiojimą bei muzikos koncertą

"Tesilinksmina dangūs, tedžiūgauja žemė!"

Dalyvaus vaikų choras "Angeliukai", Maironio mokyklos kanklių ansamblis, solistai bei muzikantai ir "Volungė"

1998 m. gruodžio 13, sekmadienį, 4 v.p.p.

Prisikėlimo parapijos salėje (1021 College Str., Toronto)

Vietos numeruotos. Rezervacijas priima Julija Adamonytė, tel. 416 763-4013. Įėjimo aukšta – \$10; vaikams – \$5.

Rengia Toronto lietuvių choras "Volungė"

Naujųjų metų sutikimą gruodžio 31, ketvirtadienį, 8 v.v. Prisikėlimo parapijos salėje, (trečiame aukšte) rengia "Naujakurių centras". Bus šalti užkandžiai, šampanas, vynas, smagi muzika. Įėjimas \$25 asmeniui. Kviečiamos ir šeimos su vaikučiais. Bilietų galima gauti pas Daivą Botyrienę, tel. 416 769-8488, Stasę Pacirienę, tel. 416 762-5419 ir Darių Puskunigį tel. 416 532-3059.

Vietoj kalėdinių sveikinimų atvirukais įsirašė į bendrą sveikinimą ir paaukojo "Tėviškės žiburiams": \$50 – Stasė ir Mečys Bušinskai, Alvina ir Vladas Ramanauskai; \$25 – E. Dubininkas ir dukros, Irena ir Povilas Girniai, Hamilton, Ont., Vladas Česna, Hamilton, Ont., Delfina Zulonienė, Bronius ir Elena Kišonai, Aldona ir dr. Aleksas Valadkos, Genė ir Eugenijus Kuchalskiai, Bronė Žiobienė; \$20 – Bronė Galinienė, Jūratė ir Mark Ignatavičiai, Wasaga Beach, Ont., Marija Borusienė ir vaikai: Danutė, Algimantas ir Roma su šeima, Hamilton, Ont., Irena ir Anicetas Zalagėnai, Danutė ir Adolfas Bajorinai, Ona Linčiūskienė, Hamilton, Ont., Eleonora ir Antanas Šiška, Fort Erie, Ont., Juozas Staškevičius, Stasė Matulevičienė, Albina Augaitienė ir šeima, Stasys, Marija ir Dana Jokubaičiai; \$13 – Aldona Ranonienė; \$12 – Liuda ir Zigmantas Mockai, Rodney, Ont.; \$10 – Stefanija ir Antanas Petraičiai.

A. a. Liudviko Boruso atminimui pagerbti žmona Marija Borusienė ir Genovaitė Lukas "Tėviškės žiburiams" aukėjo \$20.

A. a. Jono Dalmoto atminimui žmona Elena "Tėviškės žiburiams" aukėjo \$23.

A. a. Juozo Zavo atminimui žmona Stasė "Tėviškės žiburiams" aukėjo \$30.

A. a. Juozui Dubinskui mirus, užjausdami jo šeimą Lietuvoje, O. ir J. Petrūnai "Tėviškės žiburiams" aukėjo \$50.

Išganytojo parapijos lietuvių evangelikių moterų būrelis šv. Kalėdų proga atsiuntė "Tėviškės žiburiams" \$100 auką.

Vysk. Paltaroko vidurinei mokyklai Panevėžyje aukėjo: \$50 – J. Staškevičius; \$30 – N.N.

PRIMIŠIU prižiūrėti vyresnio amžiaus žmogų, Geros sąlygos. Skambinti Filomenai, tel. 416 626-0219.

PIGIAI IŠNUOMOJAMAS butas su atskiru įėjimu. Ieškome subrendusių, nerūkiančių poros, kurie galėtų kiek padėti senesnio amžiaus vyrai su žmona namų tvarkyme. Tel. 416 534-8114.

Dr. Gina J. Ginčauskaitė optometristė
1551 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A5
(prie Lietuvių Namų)
Priima pacientus pagal susitarimą
Tel. 416 532-7115
Susitarus priima pacientus ir vakarais

MONTREALQUE

Aušros Vartų parapijos žinia raštas praneša, kad šiais metais Bernelių Mišios bus Kūčių vakare 10 val. Prieš tai pusę valandos vyks religinis koncertas.

Toronto Maironio mokyklos kanklininkės lapkričio 15 d. Aušros Vartų parapijos salėje atliko puikų koncertą. Aštuoniolika mergaičių su dviem mokytojomis- vadovėmis – Julija Adamonyte ir Žibute Janeliūnienė – paskambino vienuolika kūrinių, įskaitant ir pora, kuriuos atliko tik mokytojos. Tarp kanklių muzikos gražiai derinosi tų pačių mergaičių paskaityti lietuvių klasiškų poetų eilėraščiai. Koncerto pradžioje Julija Adamonytė supažindino dalyvius su kiekviena kanklininke, kurios sudarė šį vienietą prieš penkeris metus. Jos jau yra dalyvavusios įvairiuose Toronto renginiuose, bet šis pasirodymas buvęs pirmas už Toronto ribų. Po koncerto visos kanklininkės ir vadovės gavo po "paslaptinę" dovanėlę – krepselį. Montrelio lituanistinės mokyklos tėvų komiteto vardu Linas Staškevičius padėkojo

už šaunų koncertą kanklininkėms, jų vadovėms, tėvams, išleidusiems dukras į tolimą kelionę, tėvams, atvežusiems į Montreali, montrealiečiams, priėmusiems viešias nakvynes, ir Julijai bei Petrii Adamoniams, ju dukroms Julijai ir Joanai, kurių dėka šis koncertas buvo surengtas. Sekė vaišės ir atsiveikinimas. Prieš koncertą per pamaldas šventovėje įspūdingai kanklėmis atliko keturis kūrinius kanklininkų vadovės.

KLB Montrelio apylinkės valdybos posėdyje lapkričio 10 d. susikaupimo minute buvo pabrėgtas ilgametis bendruomenės darbuotojas a.a. Juozas Šiaučius. Buvo nutarta jo dukrai pasiūsti užuojautą ir užprašyti už jo vėlę Mišias.

Kun. Juozui Aranauskui, SJ, iligus metus buvusiam Aušros Vartų parapijos vikarui ir klebonui, rengiamos išleistuvės gruodžio 6 d. parapijos salėje. Bus meninė programa, trumpi atsiveikinimo žodžiai ir pietūs. Tikimasi gausaus parapijiečių ir svečių dalyvavimo. B. S.

Ilgamečiam Aušros Vartų parapijos klebonui

kun. **Juozui Aranauskui, SJ**, rengiamos

IŠLEISTUVĖS

1998 m. gruodžio 6 d. po pamaldų

Aušros Vartų parapijos salėje.

Bus programa ir pietūs. Kviečiame visus dalyvauti.

Auka \$15.

Parapijos taryba

LITAS

Montrealio lietuvių kredito unija

1475, rue De Sève, Montréal (Québec) H4E 2A8

Tel.: 766-5827

FAX: 766-1349

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

Namai – Automobiliai – Prekyba – Atsakomybė

3907A Rosemont Blvd., Montreal, Que. H1X 1L7

Tel. 514 722-3545 FAX 514 722-3546

JOANA ADAMONYTĖ, A.I.B. DONNA SVRAKA, A.I.B.

PETRAS ADAMONIS, C.I.B. Res. 514 256-5355

Greitas ir tikslus patarnavimas. Pasiteiravimas neįpareigoja apsidrausti.

ŽIEMA – GERIAUSIAS LAIKAS namų vidaus remontams bei dekoravimams. Visiems patarnauti pasirošę geri specialistai. Skambinti Zeniui tel. 905 301-7513 arba 905 301-3729.

CLEAN FOREVER. Valome kilimus, minkštus baldus ir automobilių vidų nauju būdu – sausomis putomis. Kilimas išdžiūna per 1-2 valandas. Labai gera kokybė. Skambinti bet kuriuo laiku tel. 416 503-1687.

BANGA RENOVATIONS, namų remonto bei pataisymų bendrovė, atlieka įvairius staliaus, vidaus sienų (drywall), plytelių klojimo, dažymo darbus. Įrengia rūsius, vonias kambarius. Taiso smulkius vandentiekio bei elektros gedimus. Stato lauko verandas, tvoras. Garantuojamos priemonės kainos ir darbo kokybė. Skambinti Robertui Melkui, tel. 416 760-7181.

• Ar jau parėmė Kanados lietuvių kultūros muziejų?

ATLIEKU staliaus, vidaus sienų (drywall), dažymo, plytelių dėjimo, elektros įvedimo (plumbing) darbus. Įrengiu pirtis (saunas), dengiu stogus. Skambinti Algiiui tel. 905 272-8323. Pager 416 715-4783.

Punia Construction Ltd.

NAMŲ REMONTO BENDROVĖ

atlieka įvairiausias

statybos-remonto darbus.

Įvedame dujotiekius, oro ir vandens šildymo sistemas, atliekame visus elektros bei vandentiekio darbus, nusausiname rūsius, dengiame stogus ir t. t. Garantuojame gerą darbo kokybę. Skambinti

Alvydui tel. 905 848-9628

416 609-5108 (pager).

KAUNAS

EUROPEAN MEAT & DELI PRODUCTS

78 Six Point Road, ETOBICOKE 416 233-0610

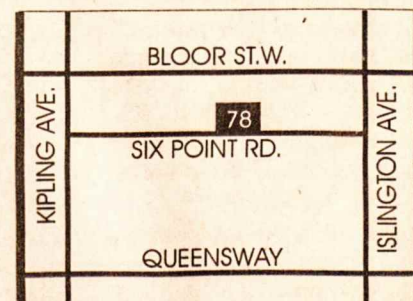
Specialios kainos:

Daktariška dešra	\$1.79 sv.
Mėgėjų dešra	\$1.79 sv.
Maskvos dešra	\$5.99 sv.
Odesos dešra	\$3.69 sv.
Naminė dešra	\$4.99 sv.
Kapotas kumpis	\$3.99 sv.
Kumpis "Black Forest"	\$2.89 sv.
Dešrelės	\$1.79 sv.
Sardelės	\$1.79 sv.
Malta kiauliena	\$0.99 sv.
Malta jautiena	\$1.99 sv.

Mėsos produktai gaminami vietoje.

Didelis pasirinkimas mėsos produktų

fabriko kainomis (wholesale).

DARBO VALANDOS:
pirmad.-trečiad. 9 v.r. – 7 v.v.
ketvirt.-penktad. 9 v.r. – 8 v.v.
šeštadienį 9 v.r. – 5 v.p.p.
Sėkmadienį uždaryta